

Vimmerby
kommun

Kommunstyrelseförvaltningen
2023-07-14

Drogvaneundersökningen

Årskurs 8, Vimmerby kommun, 2022

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	4
Bakgrundsfrågor	5
Del 1: Tobak/nikotin	7
Röker du?.....	7
Får du röka för dina föräldrar?.....	8
Hur får du tag på cigaretter?.....	9
Har du någon gång rökt vattenpipa?.....	10
När du rökt vattenpipa, vad har den innehållit?.....	11
Får du röka vattenpipa för dina föräldrar?.....	12
Har du någon gång rökt E-cigarett/vejp?.....	13
När du rökt E-cigarett/vejp, vad har den innehållit?.....	14
Snusar du?.....	15
Får du snusa för dina föräldrar?.....	16
Hur får du tag på snus?.....	17
Del 2: Alkohol	18
Har du druckit alkohol under det senaste halvåret?.....	18
Hur ofta dricker du alkohol?.....	19
Vilken sorts alkohol drack du vid det senaste tillfället?.....	20
Hur får du tag på alkohol?.....	21
I vilket sammanhang dricker du alkohol?.....	22
Får du dricka alkohol för dina föräldrar?.....	23
Får du alkohol av dina föräldrar?.....	24
Brukar du dricka så mycket alkohol att du blir berusad?.....	25
Del 3: Narkotika	26
Har du någon gång använt narkotika?.....	26
Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?.....	27
Del 4: Övrigt	28
Har du sniffat?.....	28
Har du använt läkemedel tillsammans med alkohol det senaste halvåret?.....	29
Brukar du spela om pengar?.....	30
Vilken är din inställning till rökning?.....	31
Vilken är din inställning till alkoholberusning?.....	32
Vilken är din inställning till narkotikaanvändning?.....	33
Hur trivs du i skolan?.....	34

Hur nöjd är du vanligtvis med din familjs ekonomiska situation?.....	35
Hur nöjd är du vanligtvis med hur du har det hemma?.....	36
Hur nöjd är du vanligtvis med din fysiska hälsa?.....	37
Hur nöjd är du vanligtvis med din psykiska hälsa?.....	38
Sammanfattning.....	39
Del 1: Tobak/nikotin.....	39
Del 2: Alkohol.....	39
Del 3: Narkotika.....	40
Del 4: Övrigt.....	40

Inledning

Drogvaneundersökningen för år 2022 var den nionde sedan år 2006 som gjordes i årskurs åtta på högstadiet i Vimmerby kommun. Syftet med denna drogvaneundersökning var att få en säkrare bild av droganvändandet bland ungdomarna i kommunen. Detta kunde sedan användas som underlag till framtida drogförebyggande insatser och även för att utvärdera tidigare insatser.

I 2022 års undersökning deltog sammanlagt 140 ungdomar varav 69 var pojkar, 61 var flickor, sju var annan könstillhörighet och tre personer angav alla tre alternativ. Undersökningen genomfördes som webbenkät och hölls av skolpersonal på lektionstid. Innan deltagarna började fylla i enkäten visades en kort informationsfilm inspelad av kommunens ANDTS-samordnare. Under perioden då enkäten genomfördes gick det sammanlagt 163 elever i årskurs åtta vilket gav en svarsfrekvens på 86 procent.

Genom åren har det lagts till frågor i enkäten som ansetts vara viktiga för att få en mer omfattande bild av ungdomars drogvvanor. I varje fråga jämfördes svaren med tidigare drogvaneundersökningar och därför hade de nyare frågorna endast jämförelser från några år tillbaka.

Enkäten genomfördes digitalt och i tidigare undersökningar har deltagaren inte kunnat avsluta enkäten utan att ha besvarat alla frågor. Av etiska skäl tog vi bort denna begränsning och varje fråga blev då frivillig att fylla i. Vid undersökningstillfället togs närvaro dels för att jämföra antalet närvarande med antalet svar som kom in och dels för att veta vilka som skulle kallas till uppsamlingsheat.

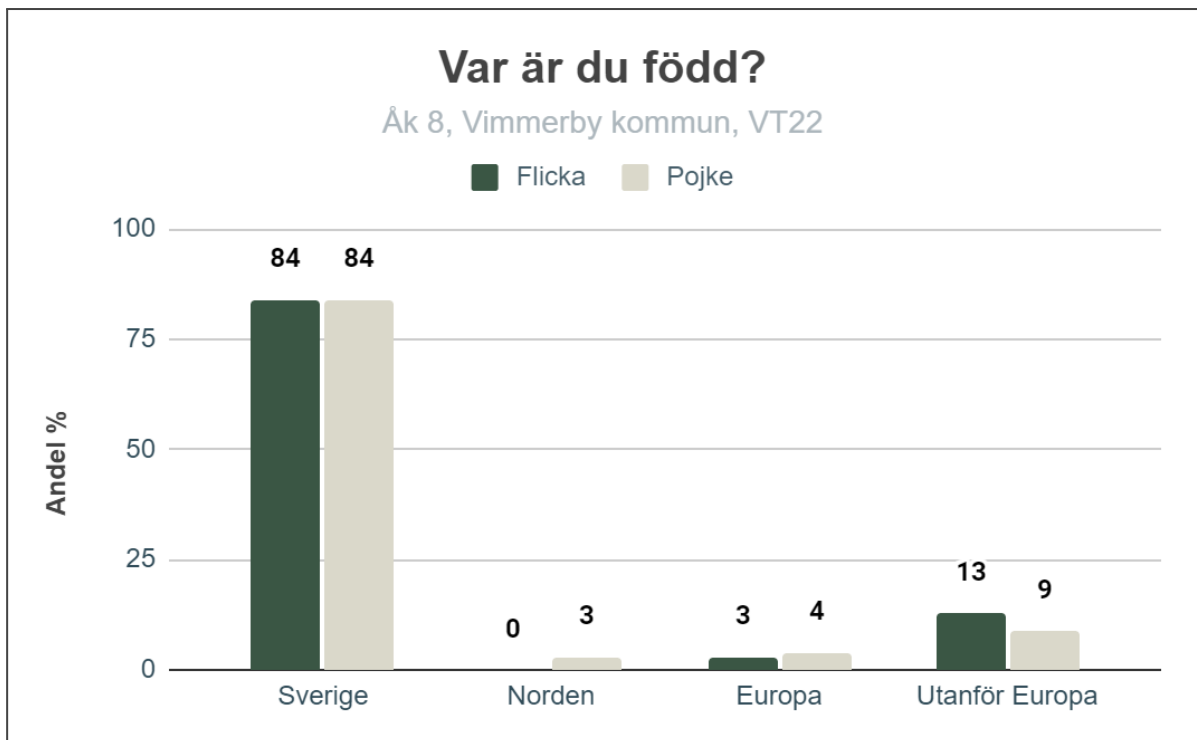
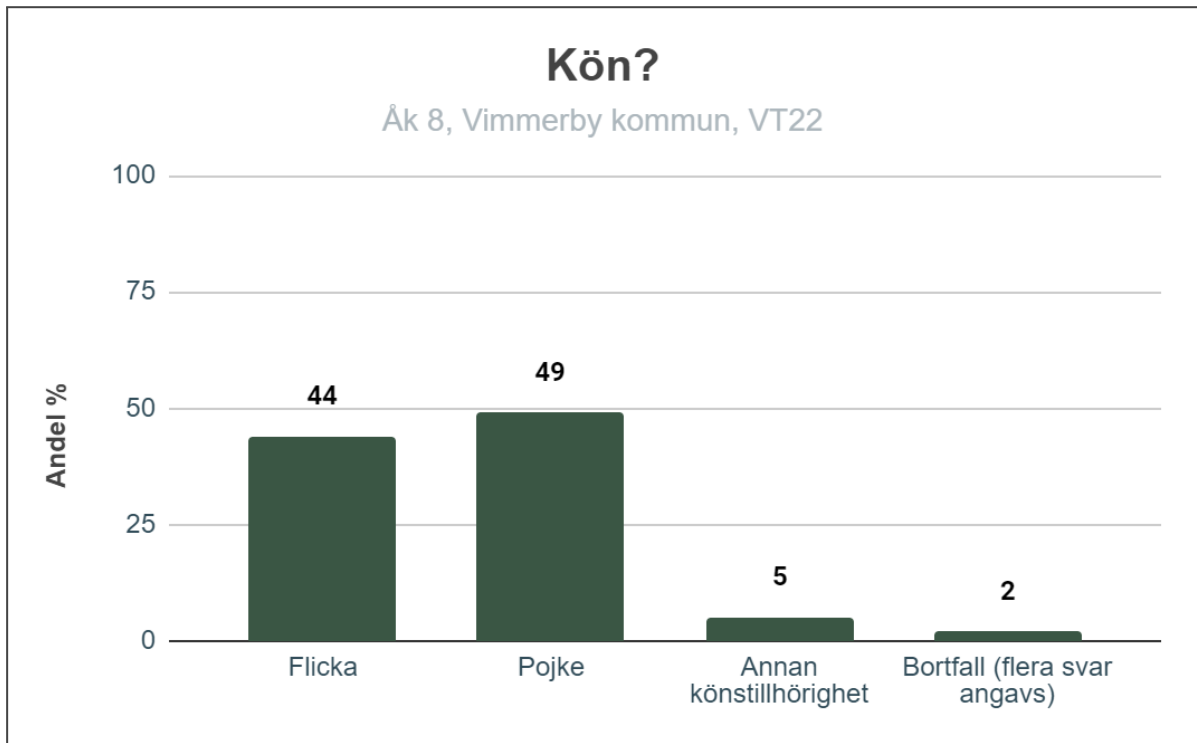
Förutom ungdomarnas drogvvanor generellt, har även skillnader mellan killar och tjejer undersökts för att få ett jämställdhetsperspektiv på resultatet. Vid frågan om kön fanns även svaralternativet "Annan könstillhörighet" för att inkludera alla svarandes könstillhörigheter. För att få ett jämställdhetsperspektiv jämförs bara svaren från killar och tjejer. Att få ett HBTQI-perspektiv på undersökningen hade varit intressant, dock är urvalsgruppen för liten för att kunna göra det utan att riskera att de svaranden tappar anonymiteten. När frågan redovisas över tid visas alla svaren tillsammans, oavsett kön.

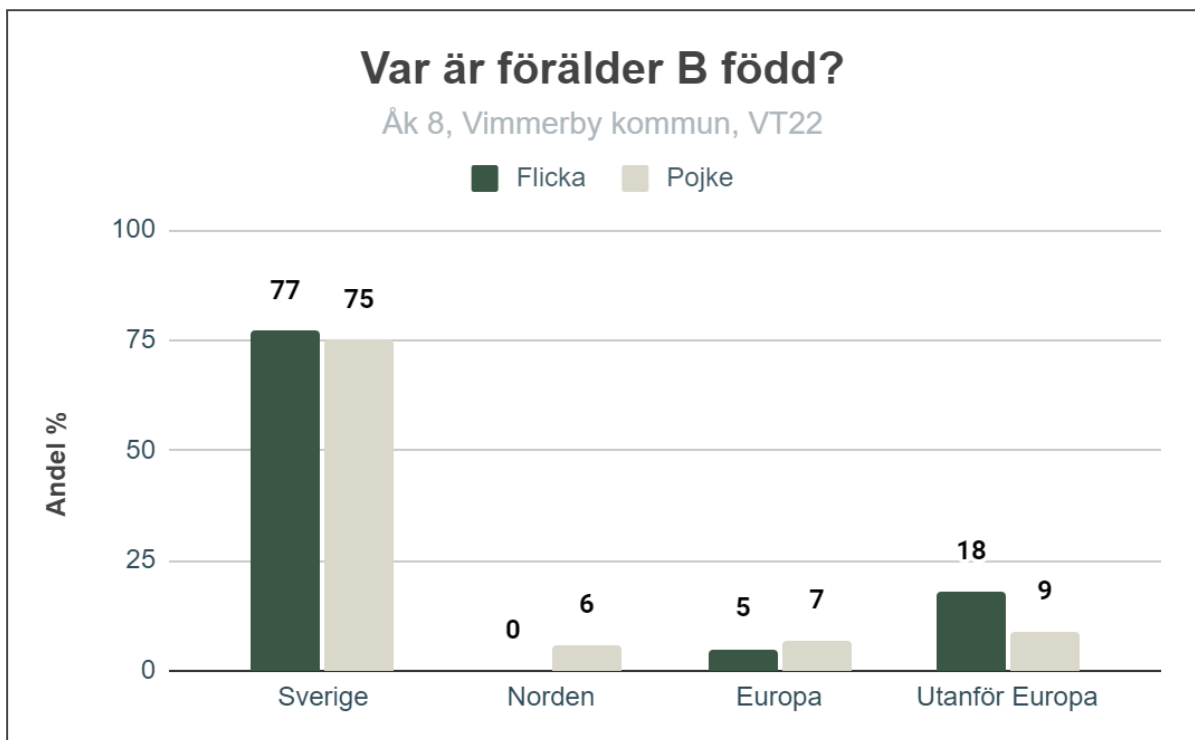
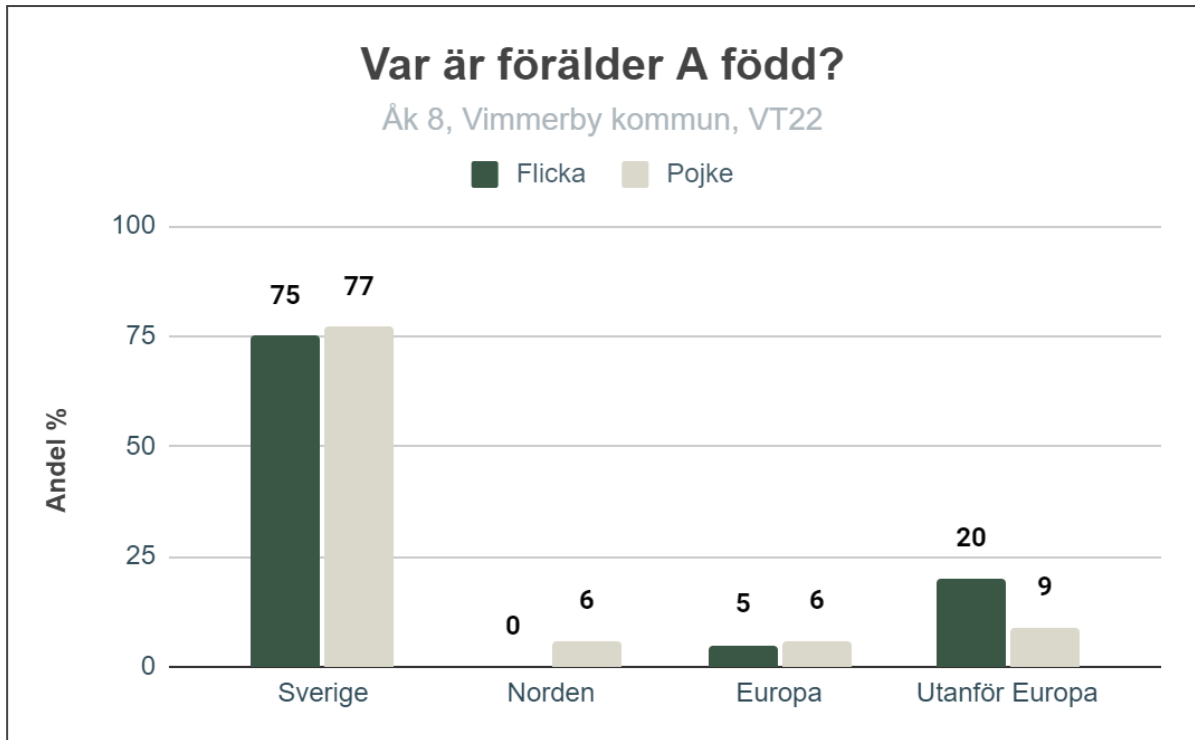
De flesta frågor redovisas på en helsida och börjar med antalet som svarat vad i en tabell. Sedan följer ett stapeldiagram som visar svaren i procent samt könsuppdelat. Längst ned på sidan finns ett stapeldiagram som jämför svaren med tidigare år, även det i procent men inte könsuppdelat.

Genom den inledande informationsfilmen blev deltagarna informerade om deras anonymitet, att enkäten är frivillig och syftet med undersökningen.

Vid frågor kring undersökningen kontakta ANDTS-samordnare: anja.persson@vimmerby.se eller ring 0492 76 94 53

Bakgrundsfrågor

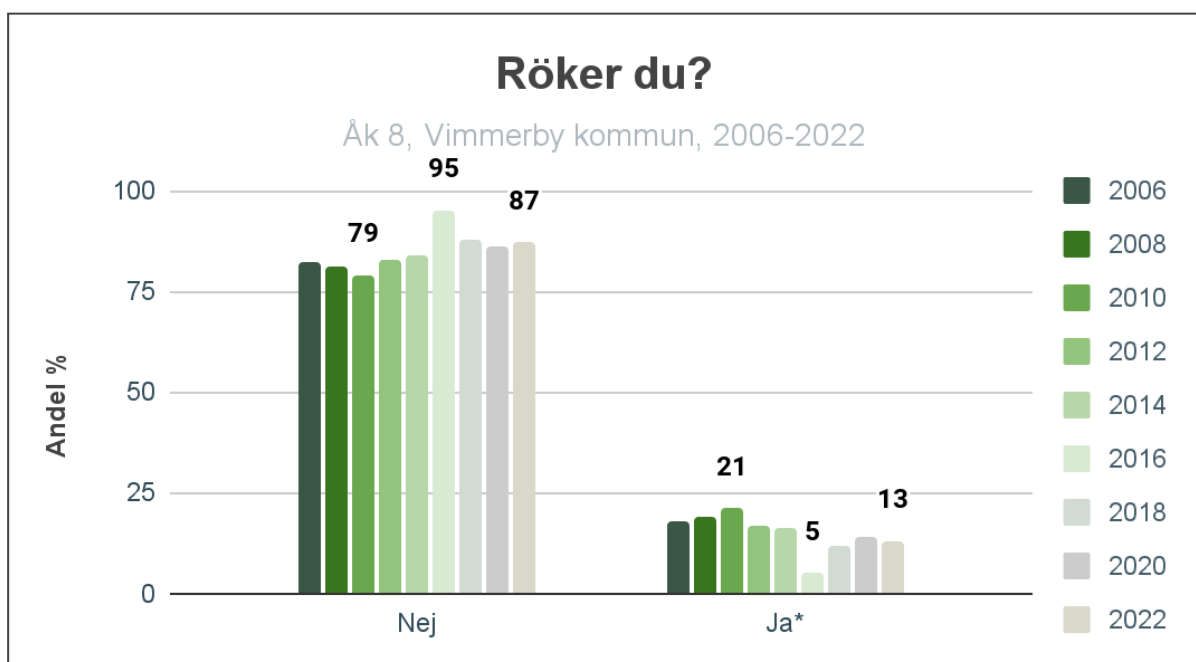
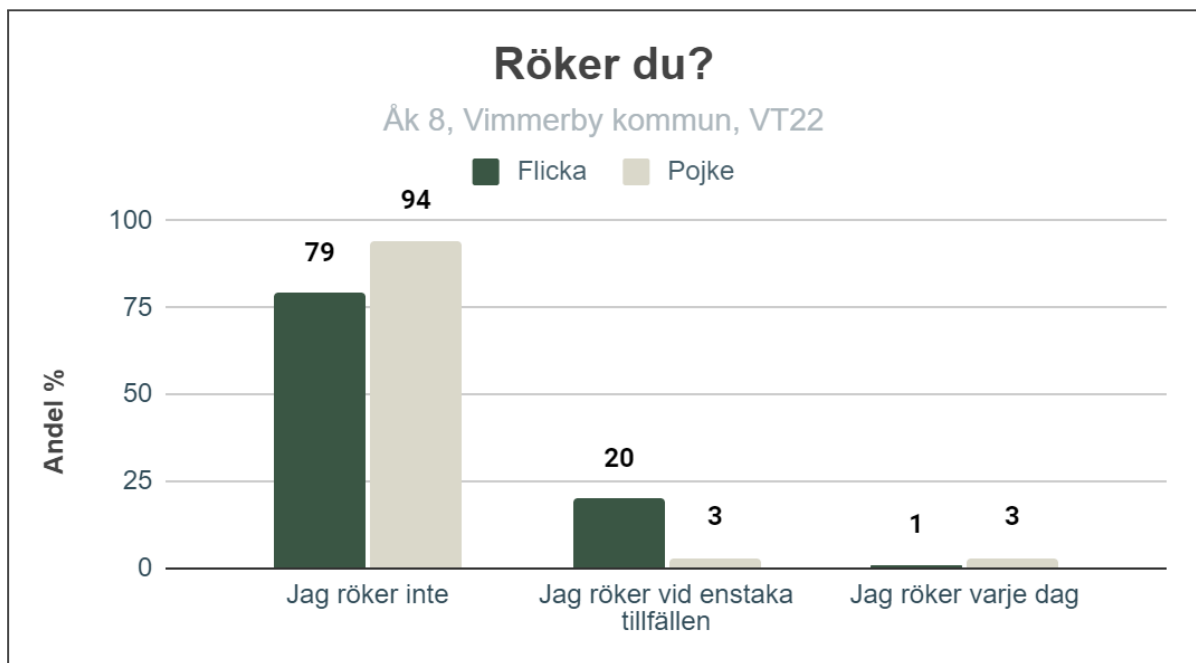

Del 1: Tobak/nikotin

Röker du?

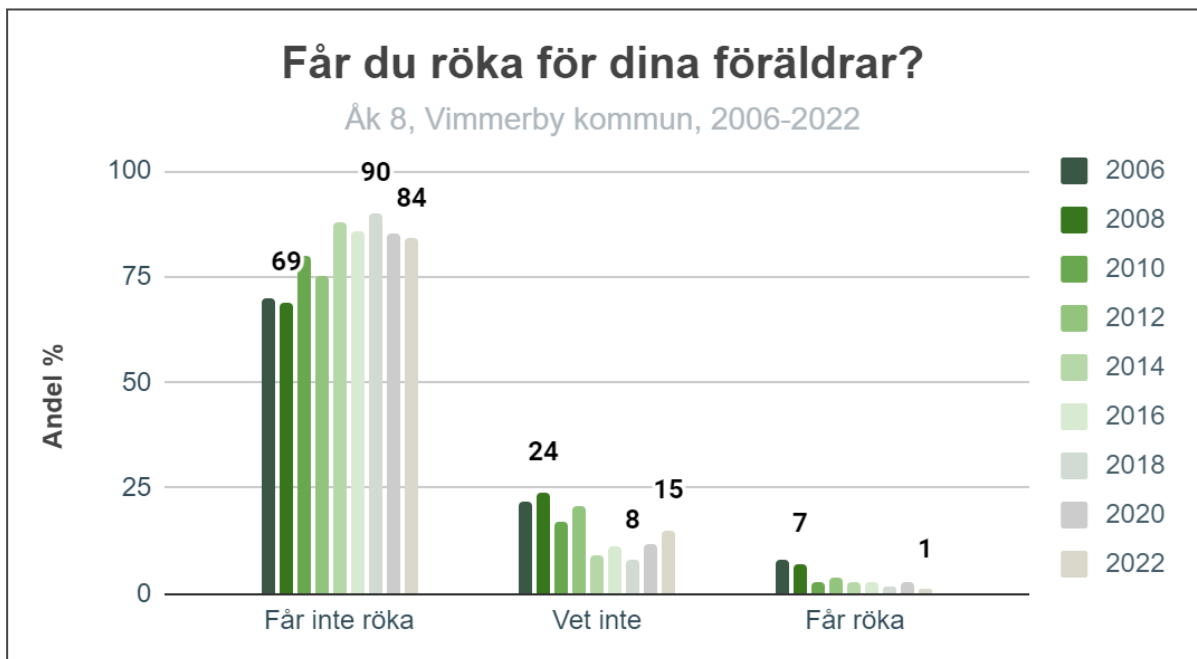
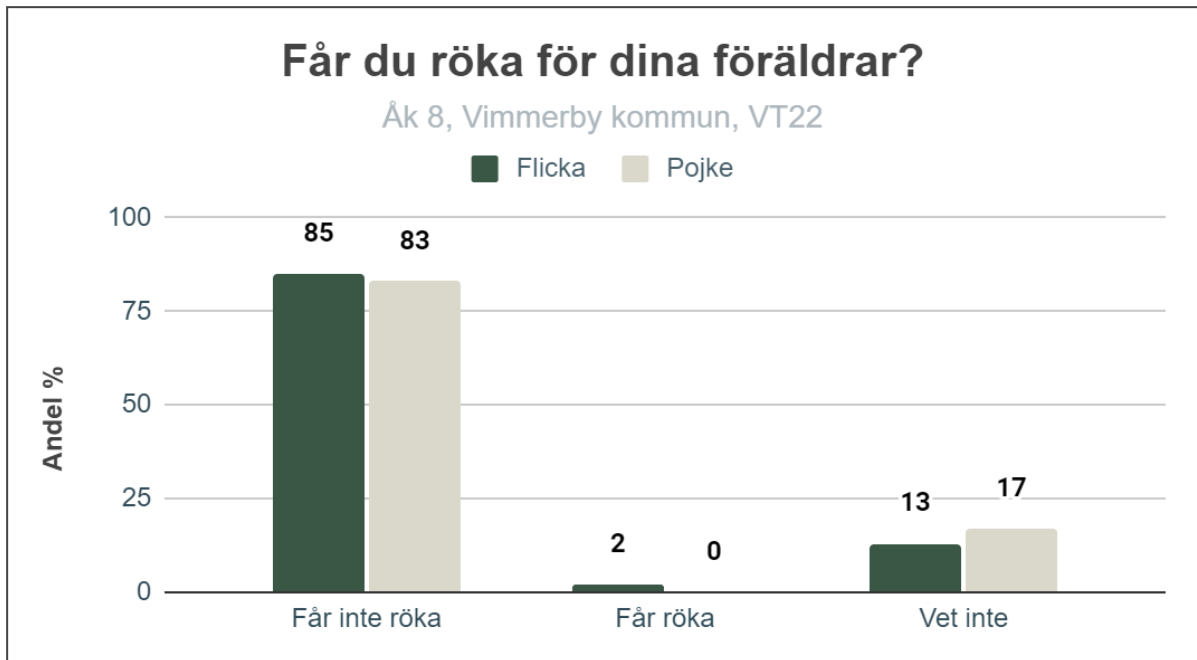
	Jag röker inte	Jag röker varje dag	Jag röker vid enstaka tillfällen	Bortfall	Totalt
Antal	121	5	14	0	140

* Sammanlagt för "Jag röker vid enstaka tillfällen" och "Jag röker varje dag"

Får du röka för dina föräldrar?

	Får inte röka	Vet inte	Får röka	Bortfall	Totalt
Antal	117	21	2	0	140

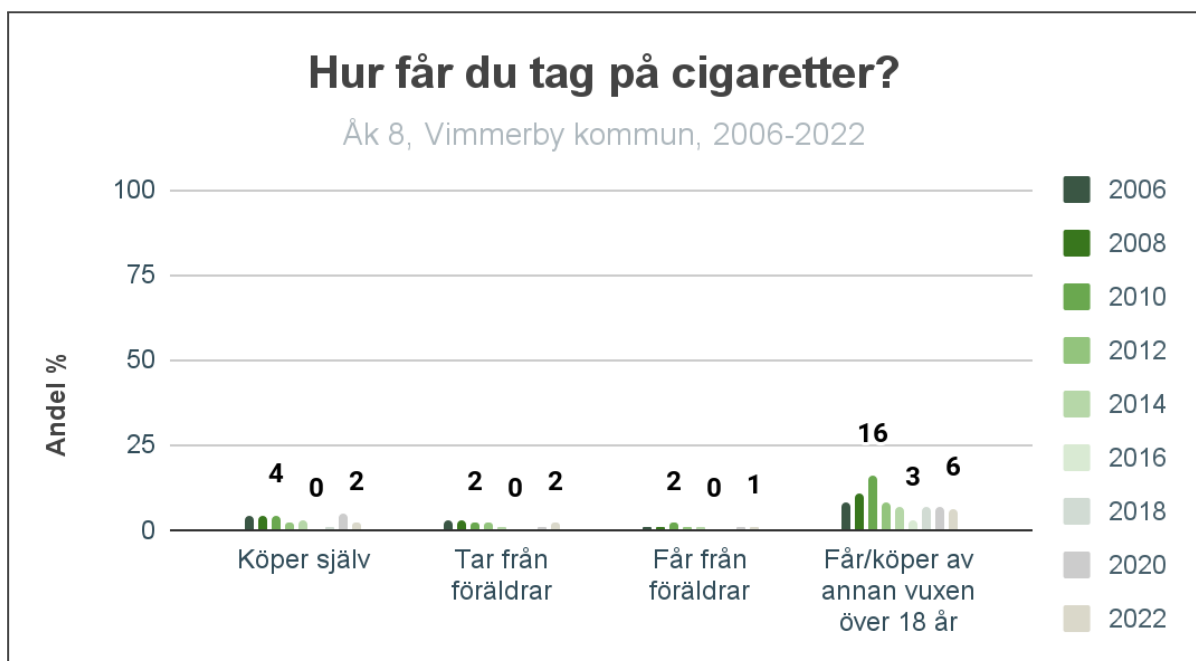
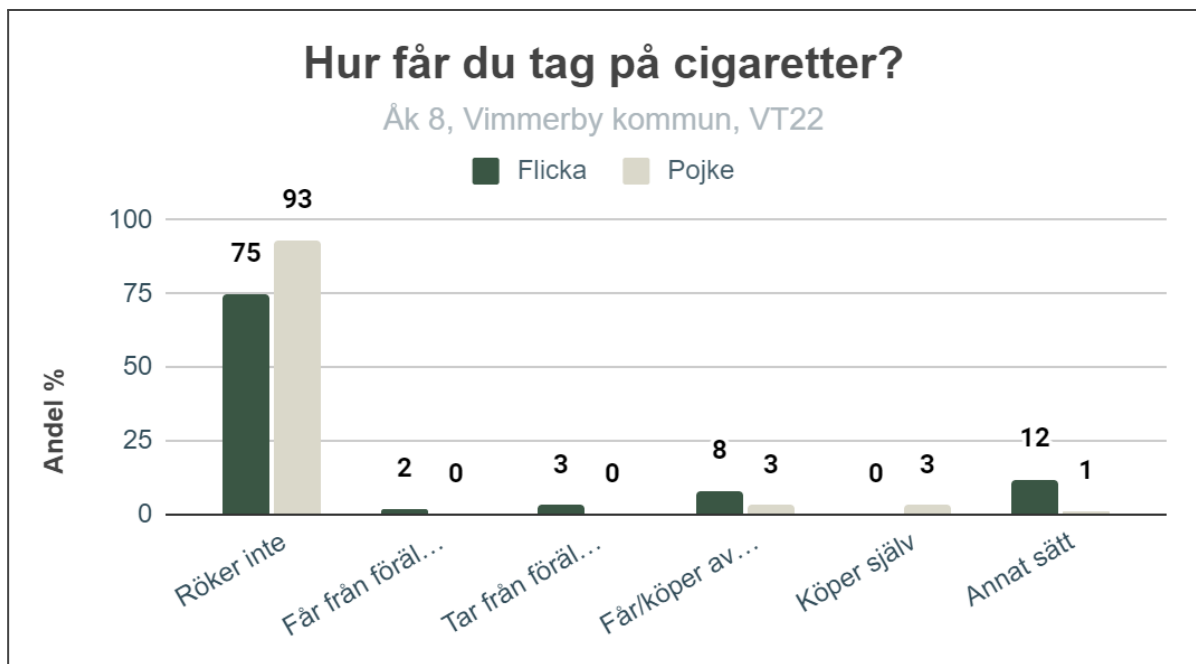

Hur får du tag på cigaretter?

(Flervalsfråga)

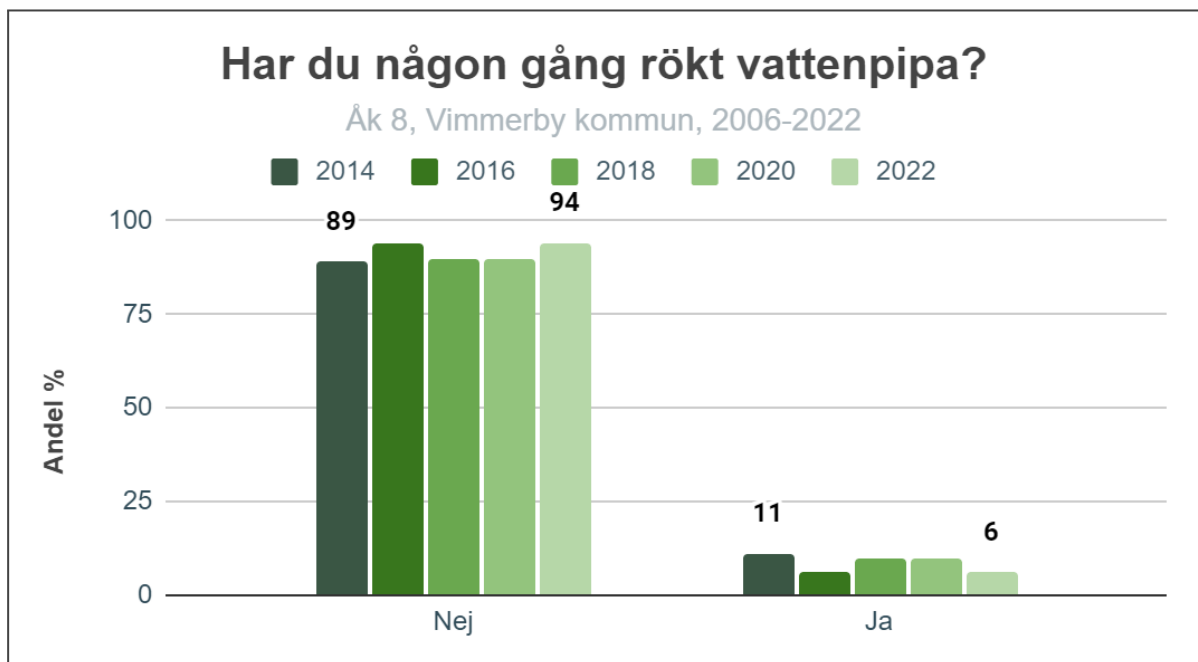
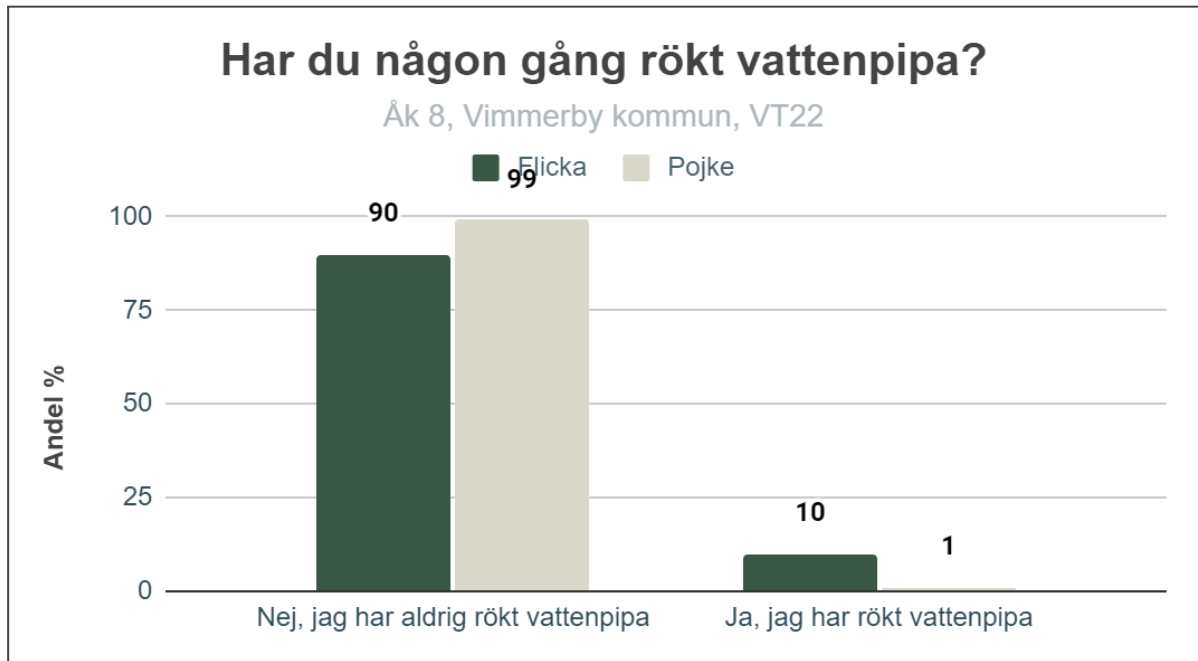
	Jag röker inte	Får från föräldrar	Tar från föräldrar utan lov	Får/köper av annan vuxen	Köper själv från butik	Annat sätt*	Bortfall	Totalt antal svar
Antal	122	2	3	9	3	10	1	149

*Vilket annat sätt: Från kompisar, partner, andra som är under 18 år

Har du någon gång rökt vattenpipa?

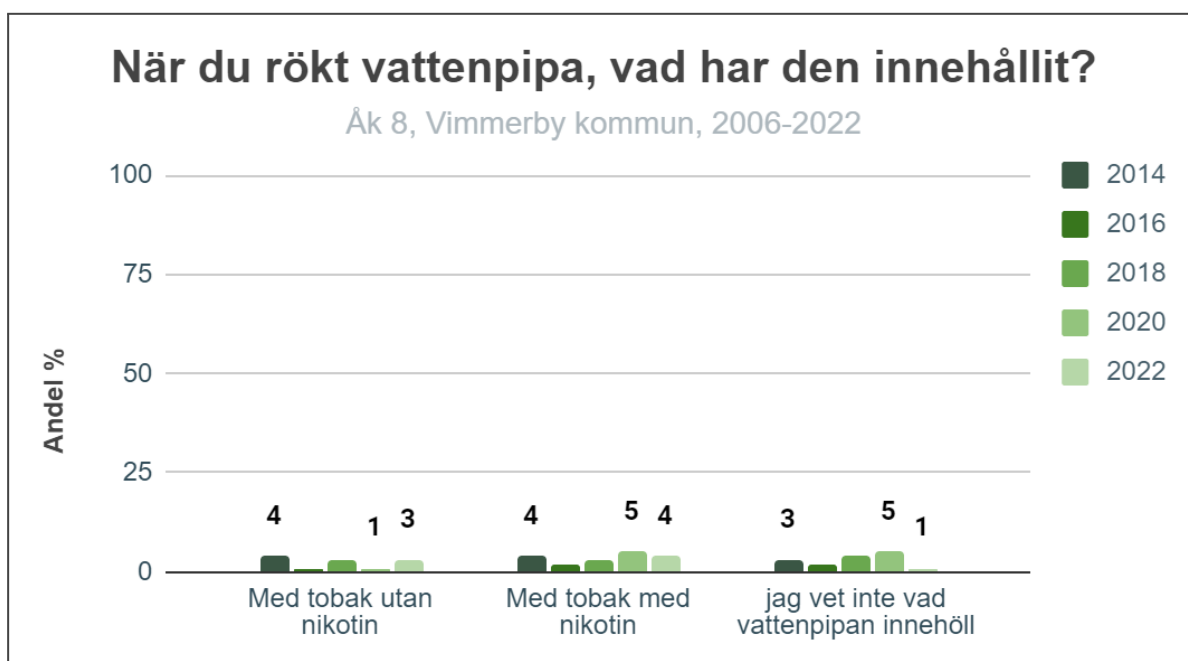
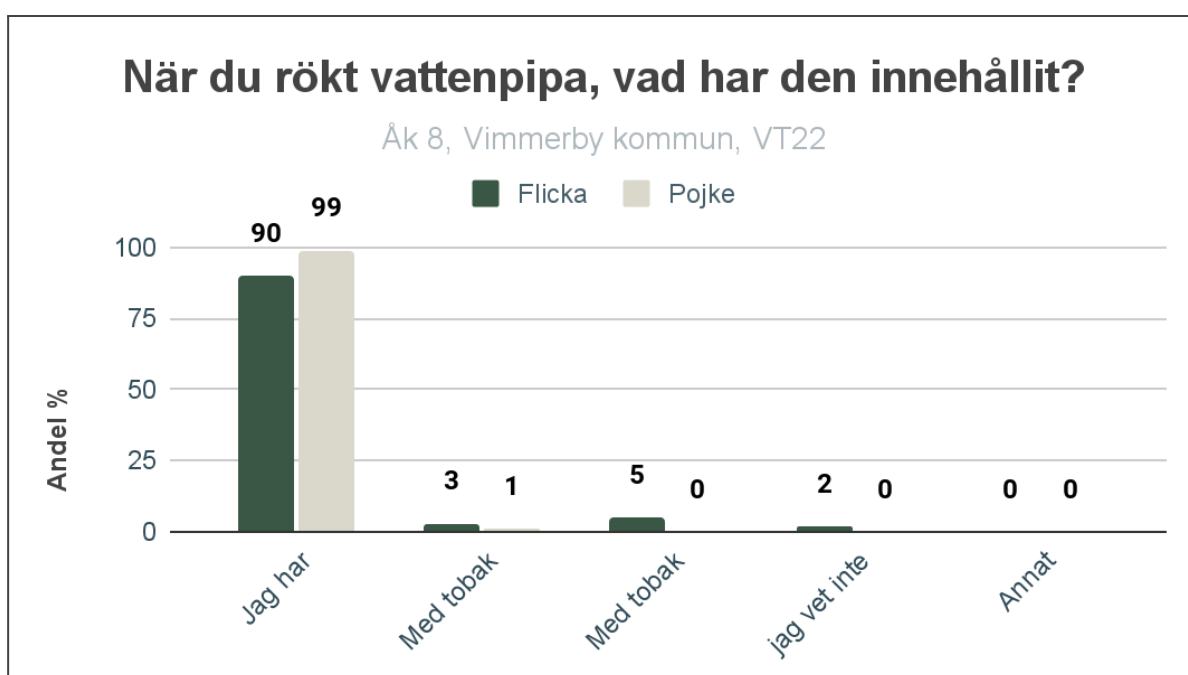
	Nej, jag har aldrig rökt vattenpipa	Ja, jag har rökt vattenpipa	Totalt
Antal	131	9	140

När du rökt vattenpipa, vad har den innehållit?

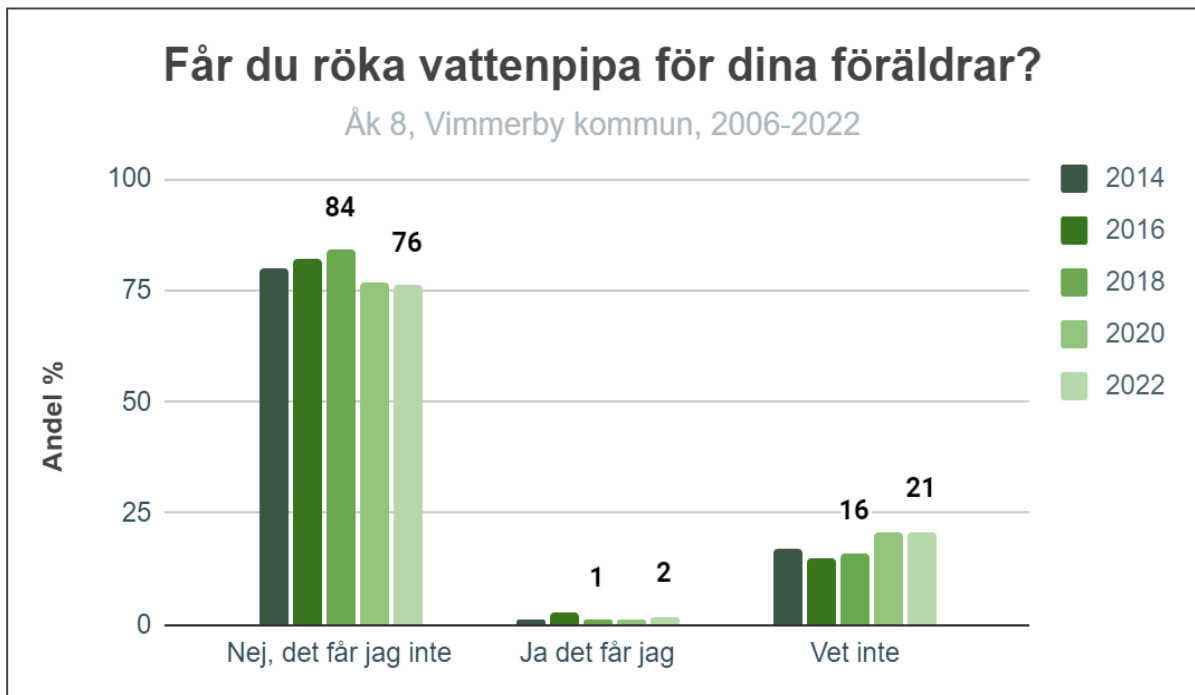
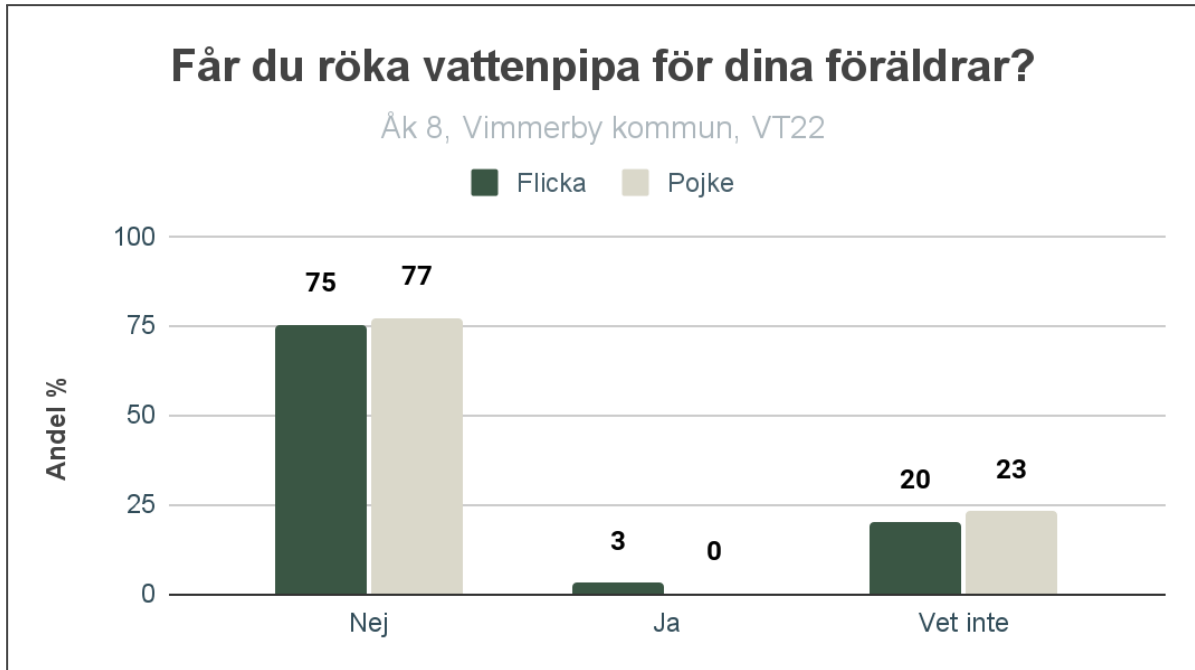
(flervalsfråga)

	Jag har aldrig rökt vattenpipa	Jag har rökt vattenpipa med tobak och nikotin	Jag har rökt vattenpipa med tobak utan nikotin	Jag vet inte vad vattenpipan innehöll	Annat innehåll*	Bortfall	Totalt antal svar
Antal	131	5	4	2	1	2	143

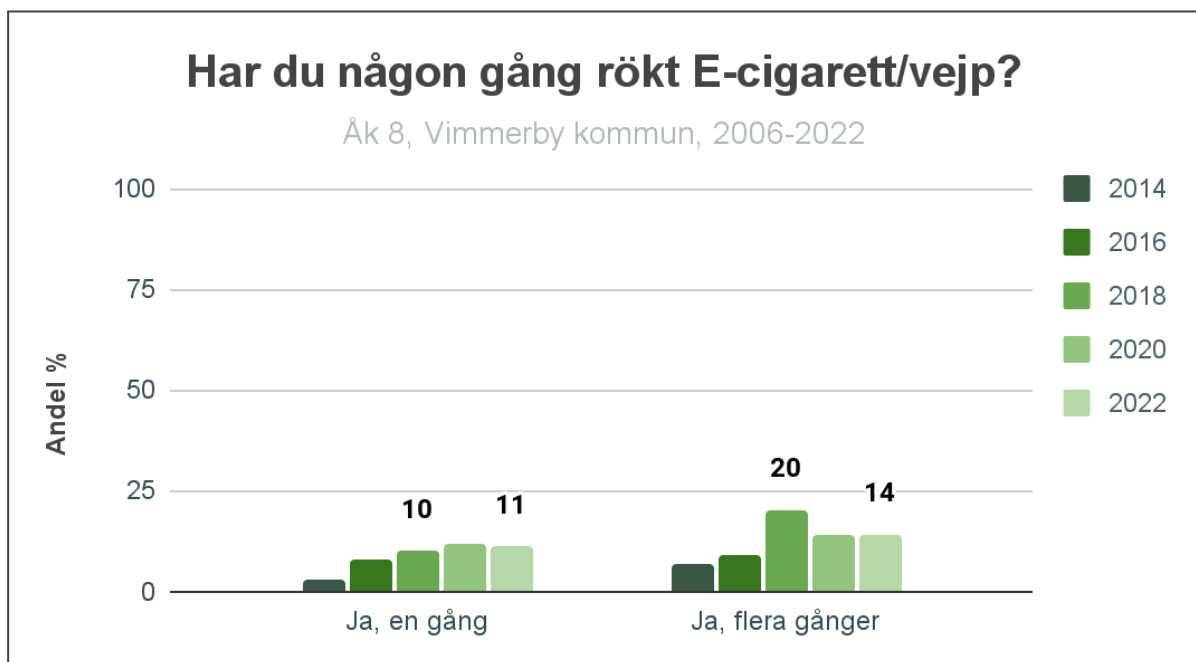
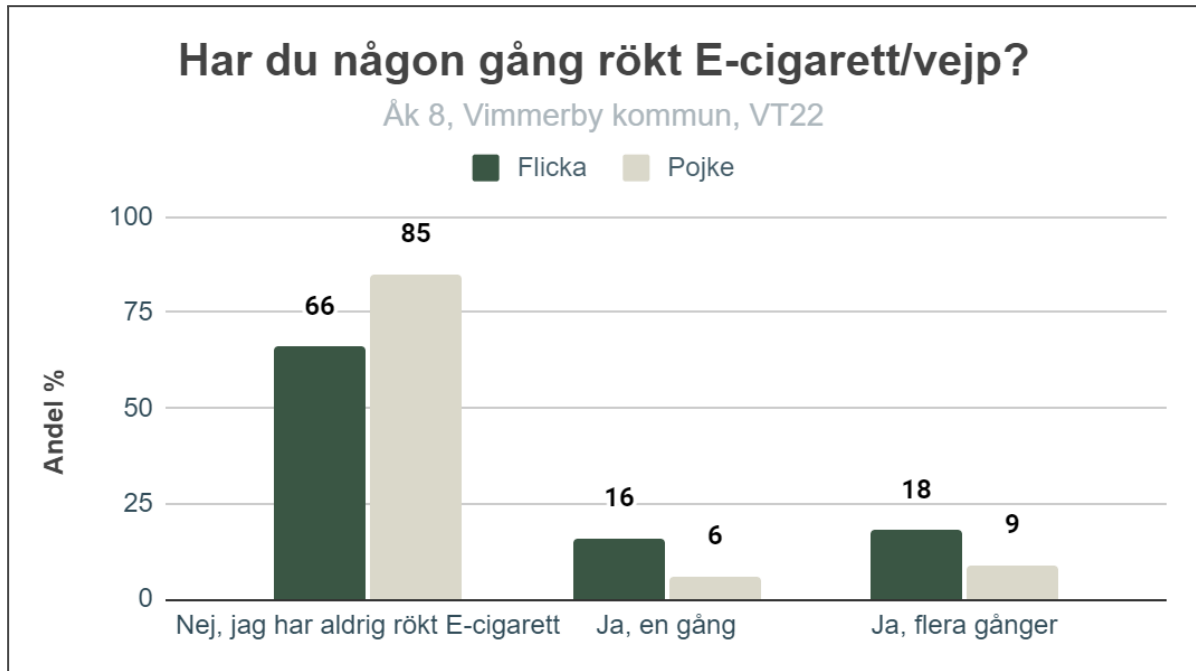
Får du röka vattenpipa för dina föräldrar?

	Nej	Ja	Vet inte	Bortfall	Totalt
Antal	106	3	30	1	140

Har du någon gång rökt E-cigarett/vejp?

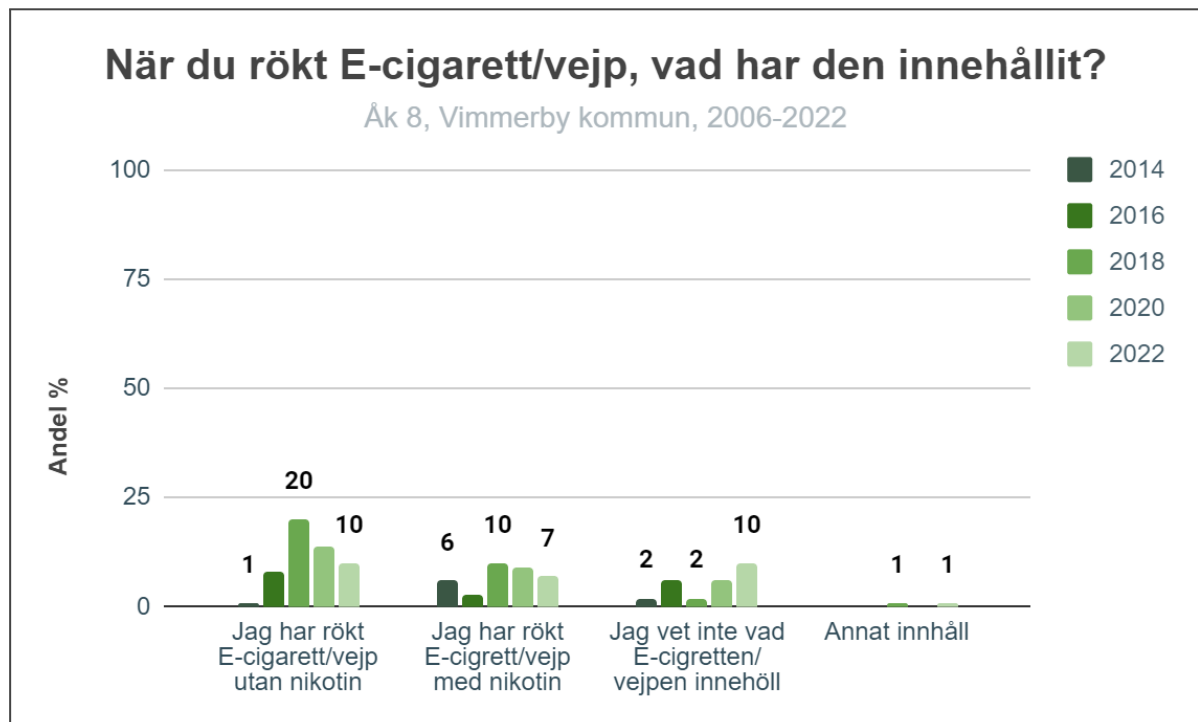
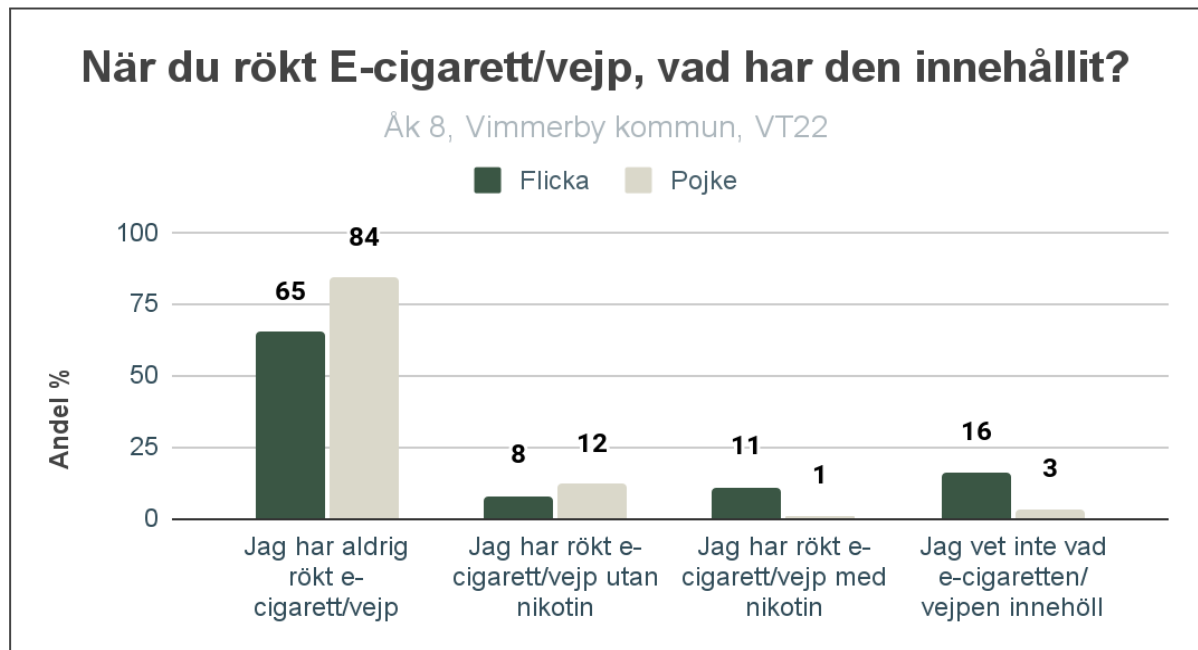
	Nej, jag har aldrig rökt E-cigarett/Vejp	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Totalt
Antal	105	16	19	140

När du rökt E-cigarett/vejp, vad har den innehållit?

(Flervalsfråga)

	Jag har aldrig rökt E-cigarett/vejp	Jag har rökt E-cigarett/vejp utan nikotin	Jag har rökt E-cigarett/vejp med nikotin	Jag vet inte vad E-cigaretten/vejpen innehöll	Annat innehåll*	Bortfall	Totalt antal svar
Antal	103	14	10	15	1	2	143

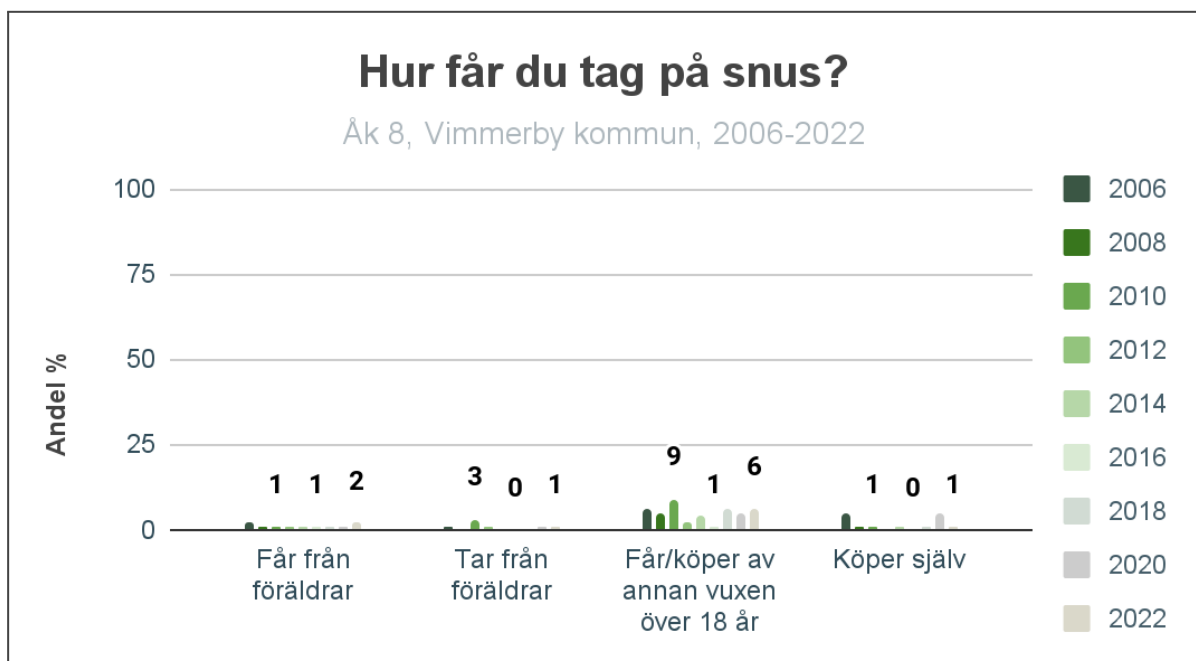
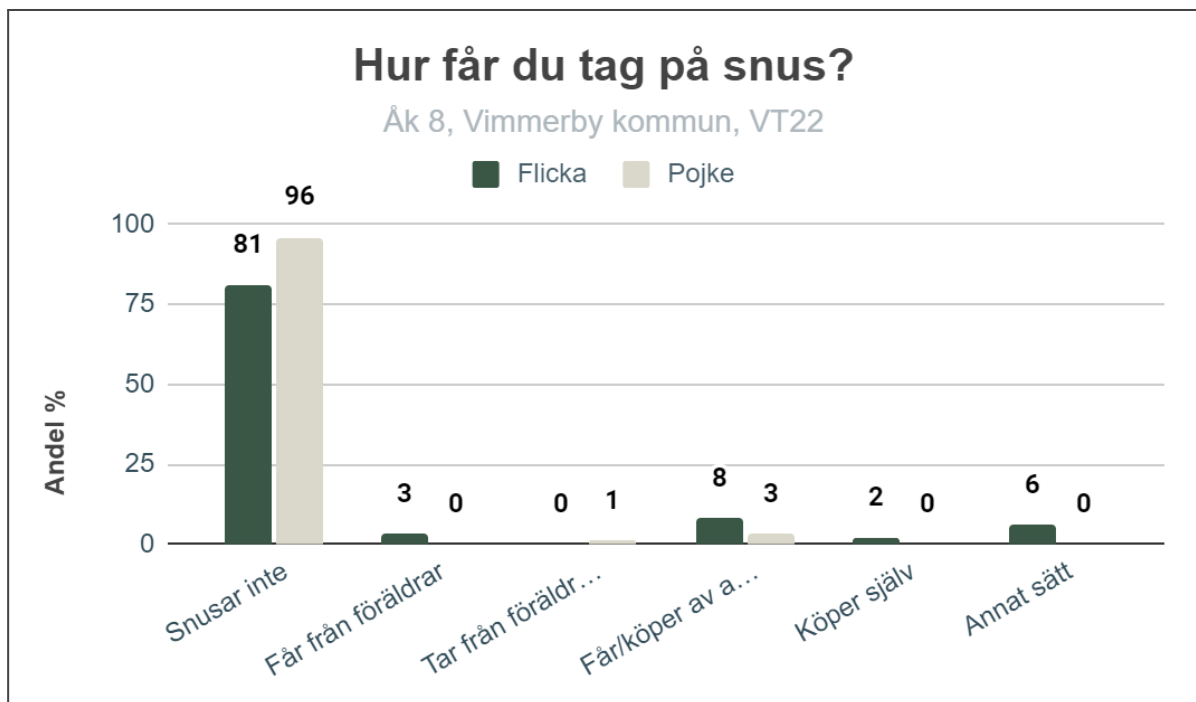

Hur får du tag på snus?

(Flervalsfråga)

	Jag snusar inte	Får från föräldrar	Tar från föräldrar utan lov	Får/köper av annan vuxen över 18 år	Köper själv från butik	Annat sätt*	Bortfall	Totalt antal svar
Antal	124	3	2	9	2	6	1	147

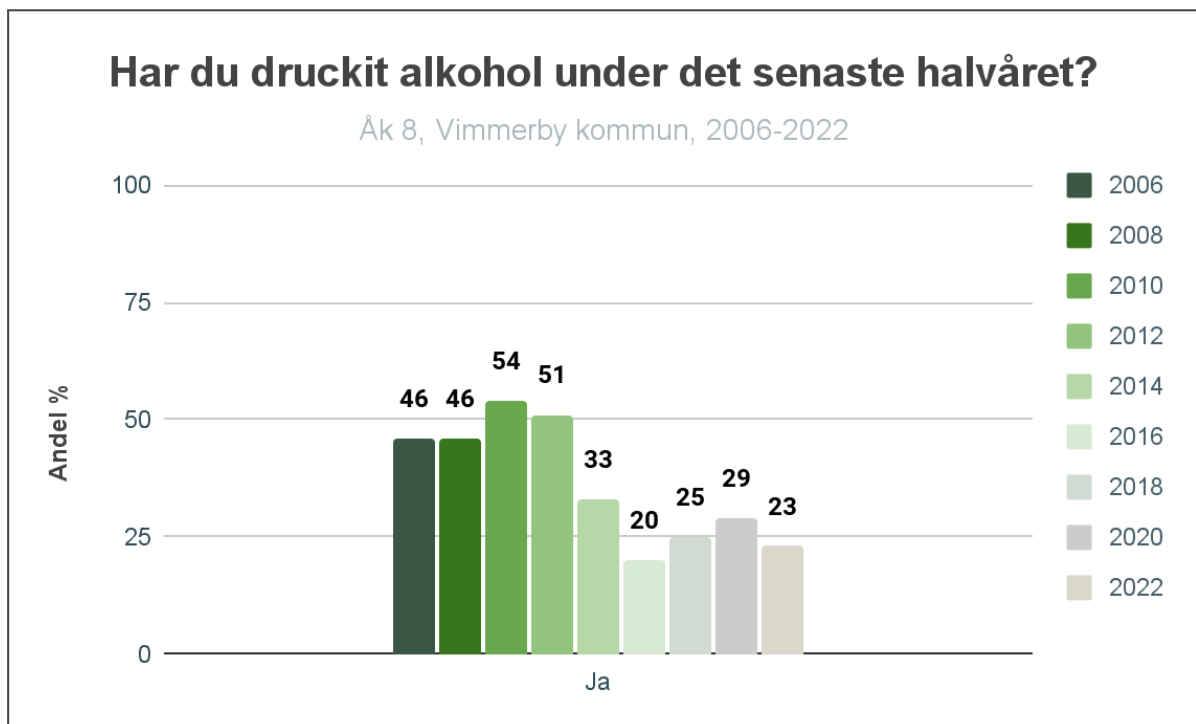
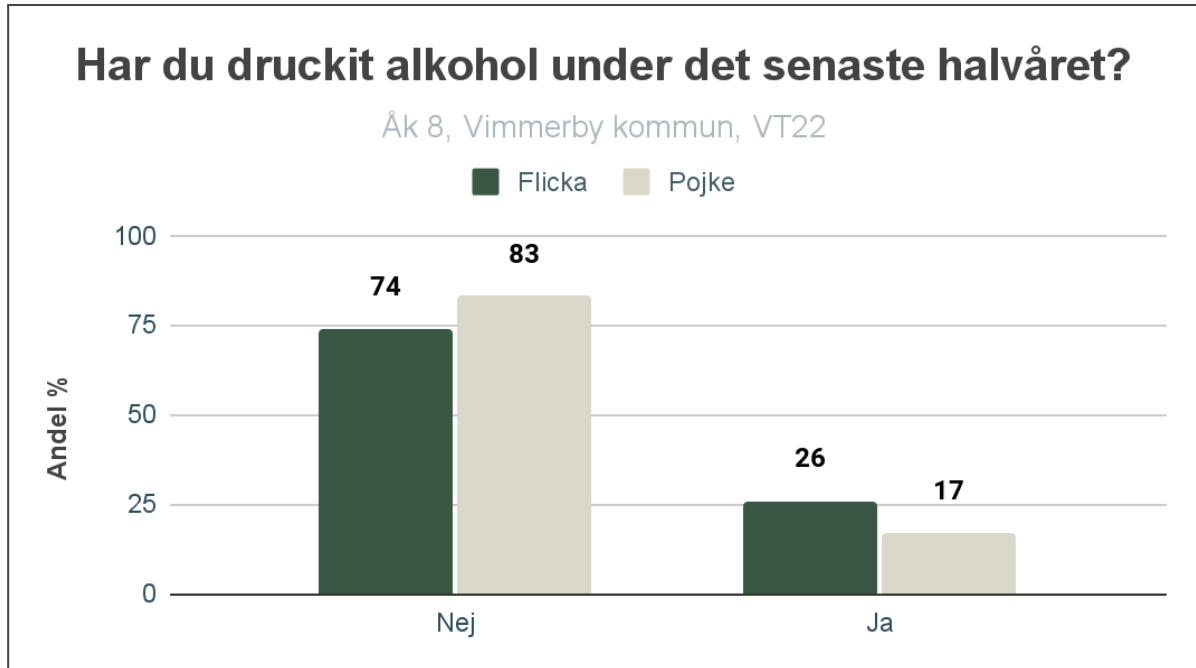
* Kompisar, kompisar som har vuxna kompisar som köper ut åt dem, nej tack.

Del 2: Alkohol

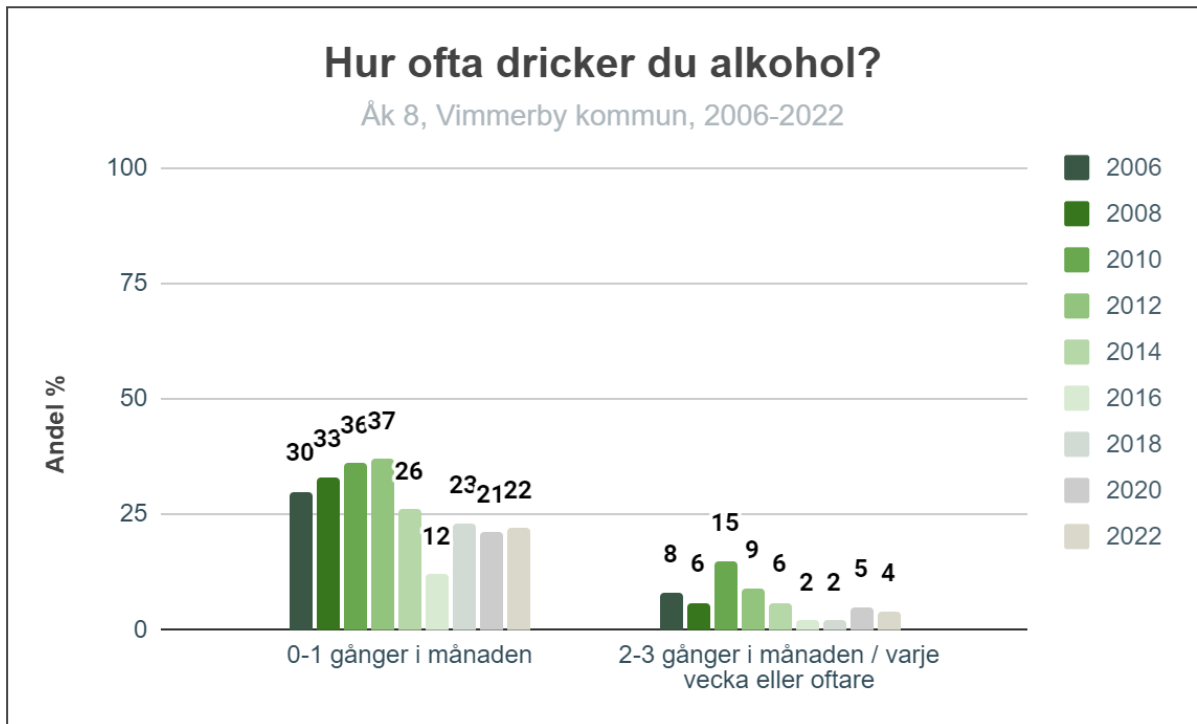
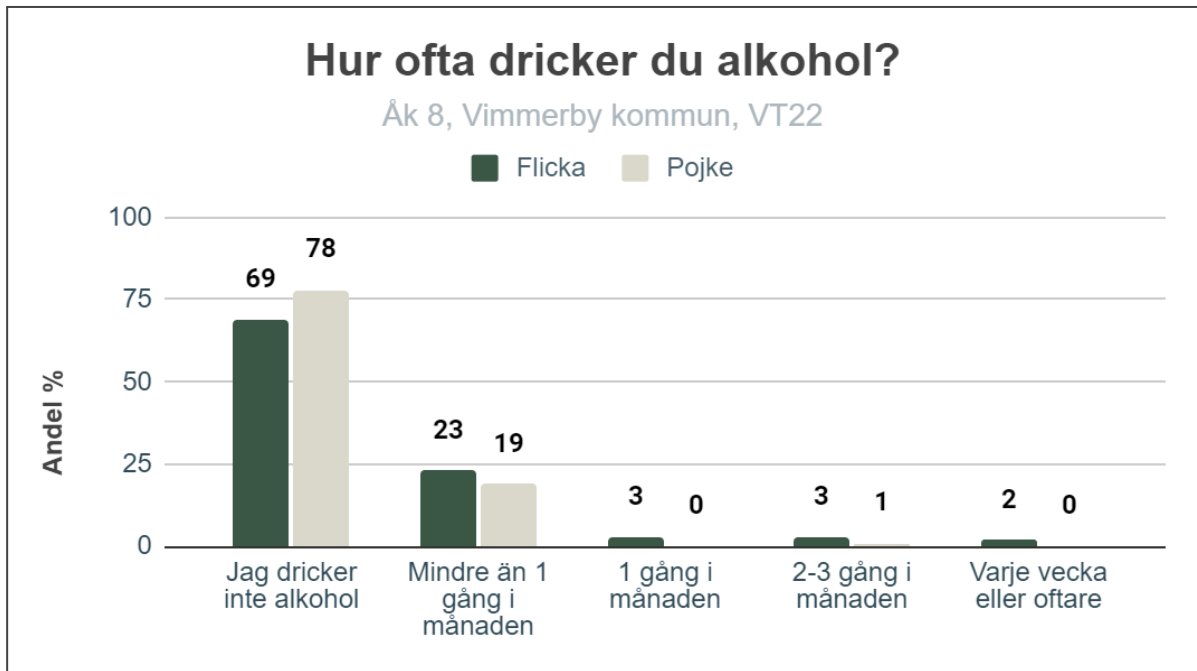
Har du druckit alkohol under det senaste halvåret?

	Ja	Nej	Totalt
Antal	32	108	140

Hur ofta dricker du alkohol?

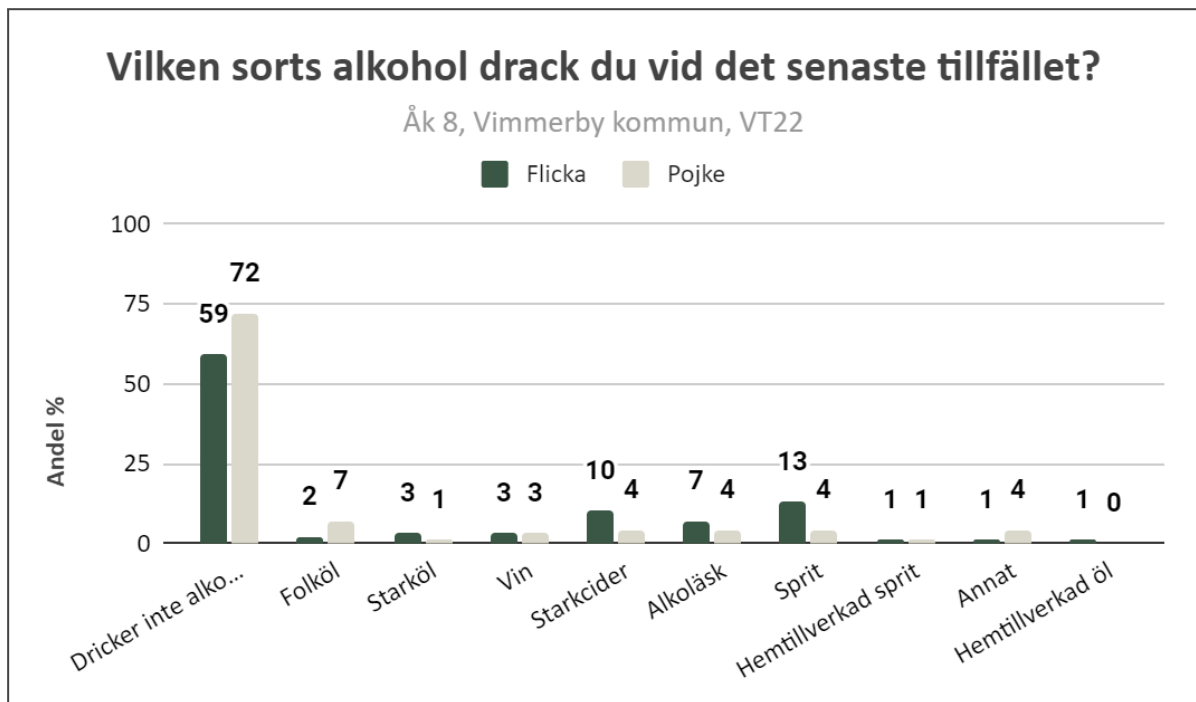
	Jag dricker inte alkohol	Mindre än en gång i månaden	1 gång i månaden	2-3 gånger i månaden	Varje vecka eller oftare	Bortfall	Totalt
Antal	102	29	2	3	3	1	140

Vilken sorts alkohol drack du vid det senaste tillfället?

(Flera alternativ kunde väljas)

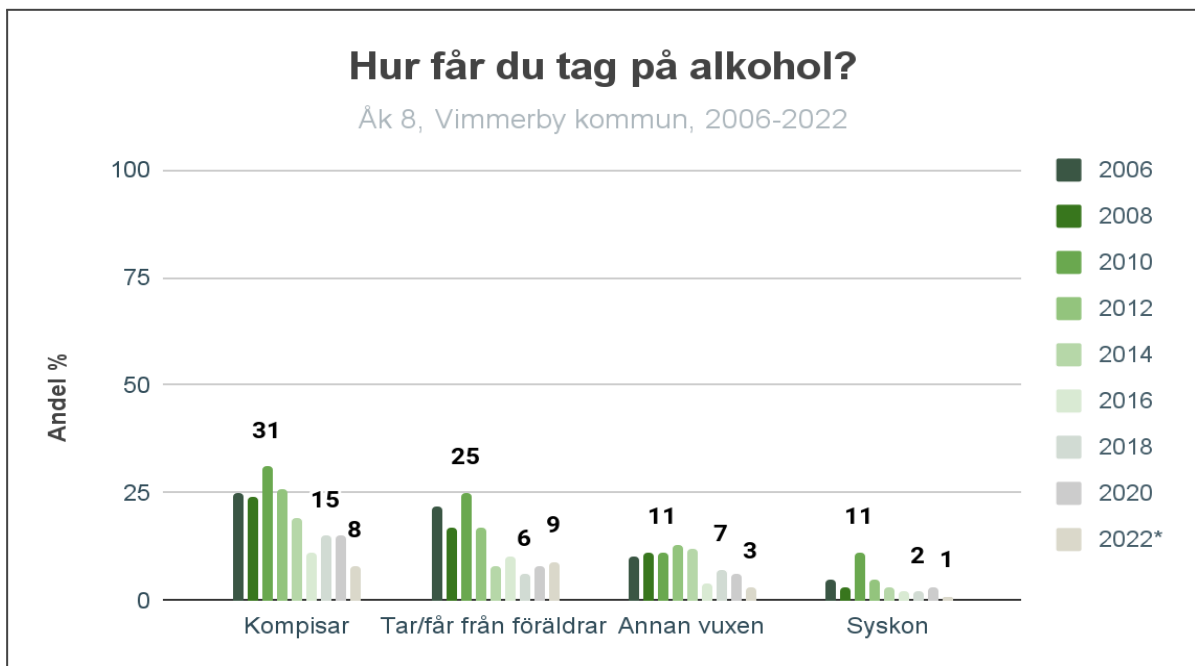
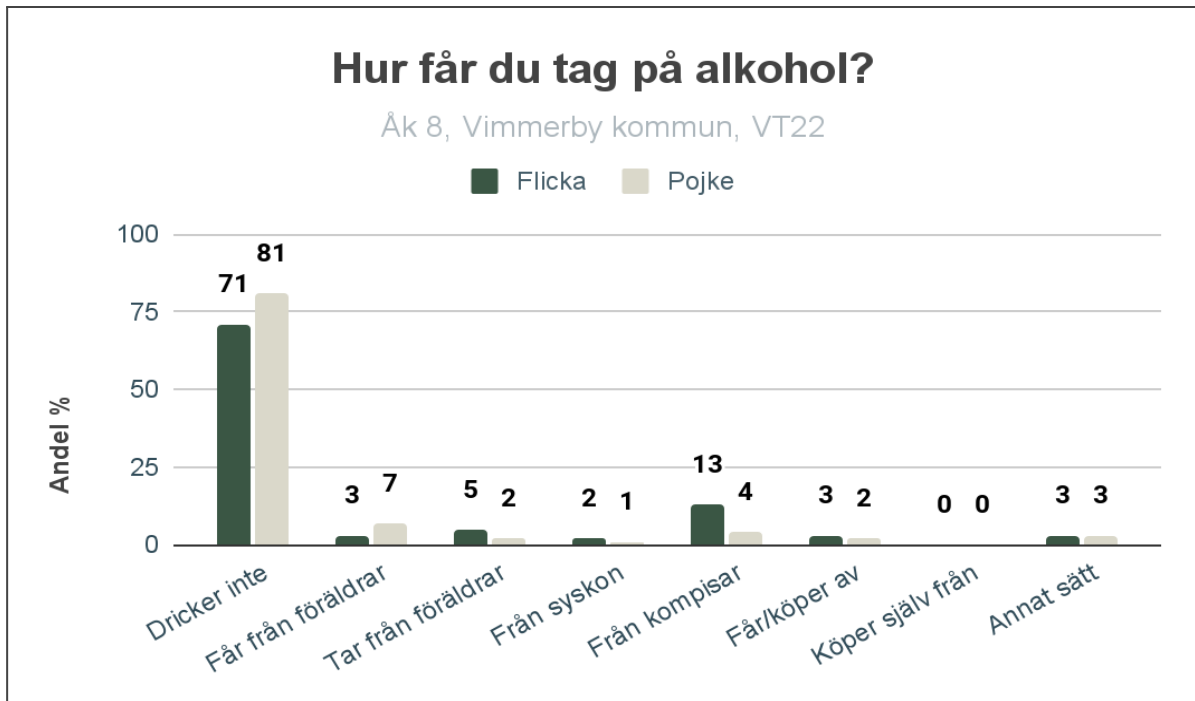
	Jag dricker inte alkohol	Folköl	Starköl	Vin	Hemtillverkad öl	Starkcider	Alkoläsk	Sprit	Hemtillverkad sprit	Annat	Bortfall	Totalt antal svar
Antal	104	8	5	6	3	11	10	15	4	6	1	173

Hur får du tag på alkohol?

	Jag dricker inte alkohol	Får från föräldrar	Tar från föräldrar utan lov	Från syskon	Från kompisar	Får/köper av annan vuxen över 18 år	Köper själv från butik	Annat sätt*	Totalt
An-tal	106	7	5	2	11	4	1	4	140

*råkade dricka av pappas öl för den var lik min trockadero [...]

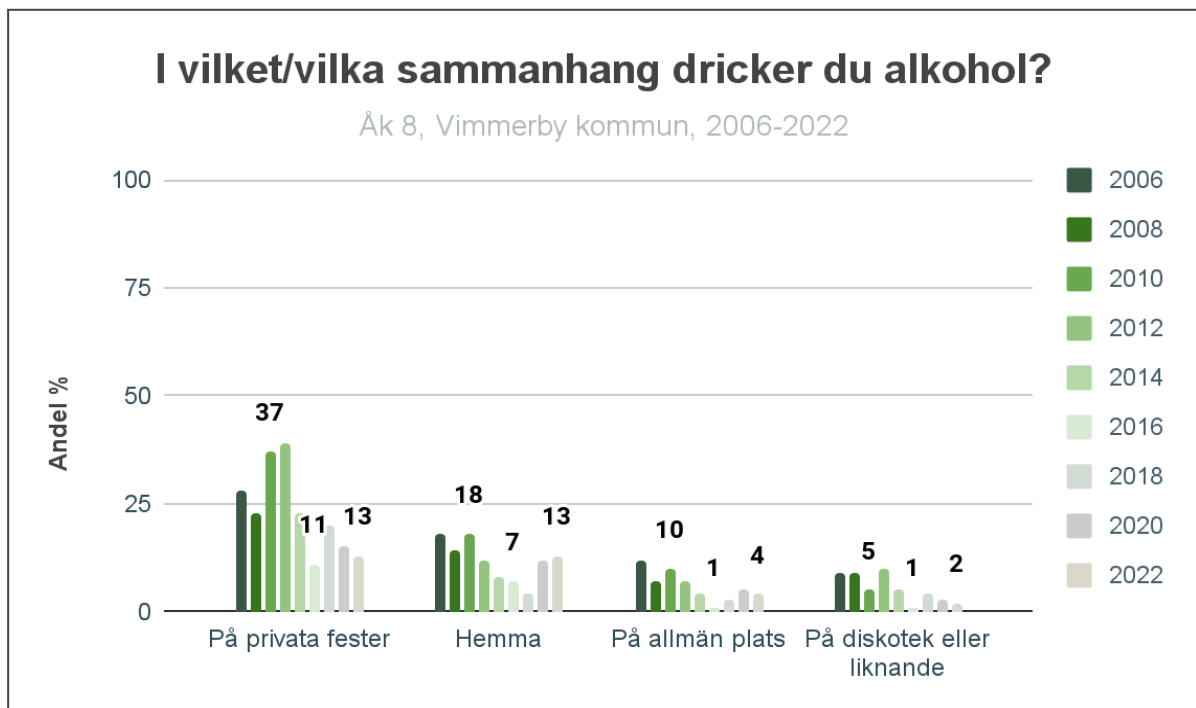
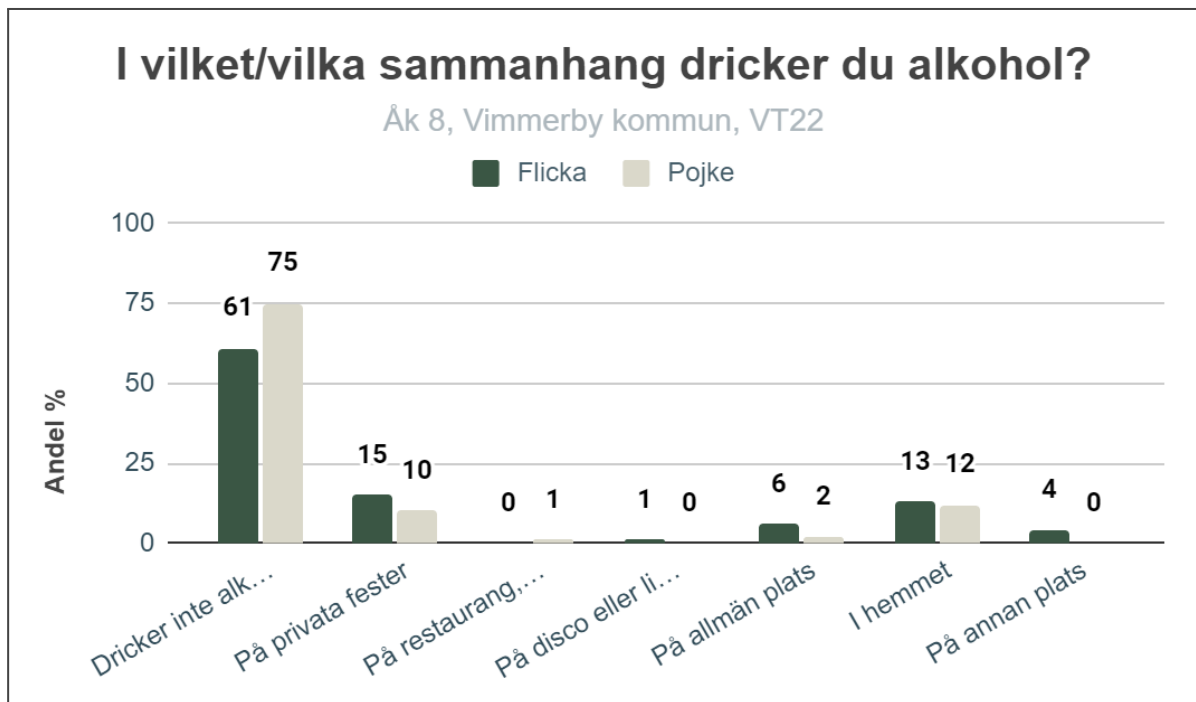
*På 2022 års undersökningen kunde deltagarna inte välja mer än ett alternativ på denna fråga. Tidigare år har de kunnat välja flera alternativ. Vilket gör att siffrorna inte blir jämförbara.

I vilket sammanhang dricker du alkohol?

(Flera alternativ kunde väljas)

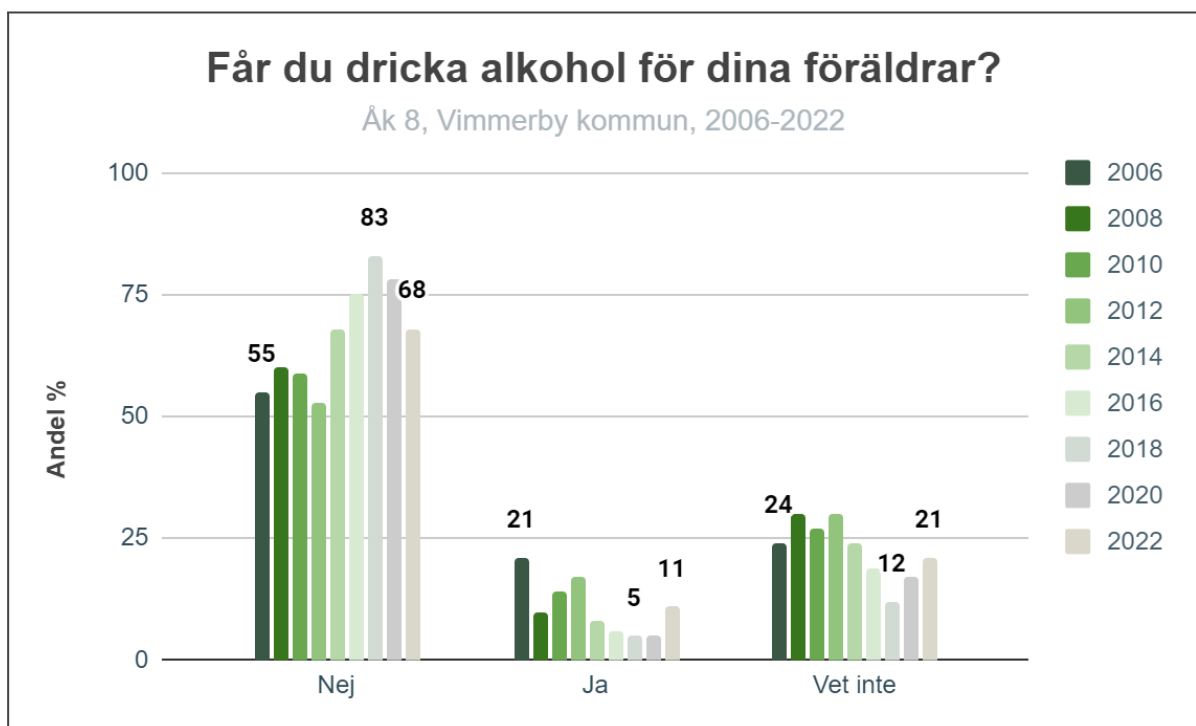
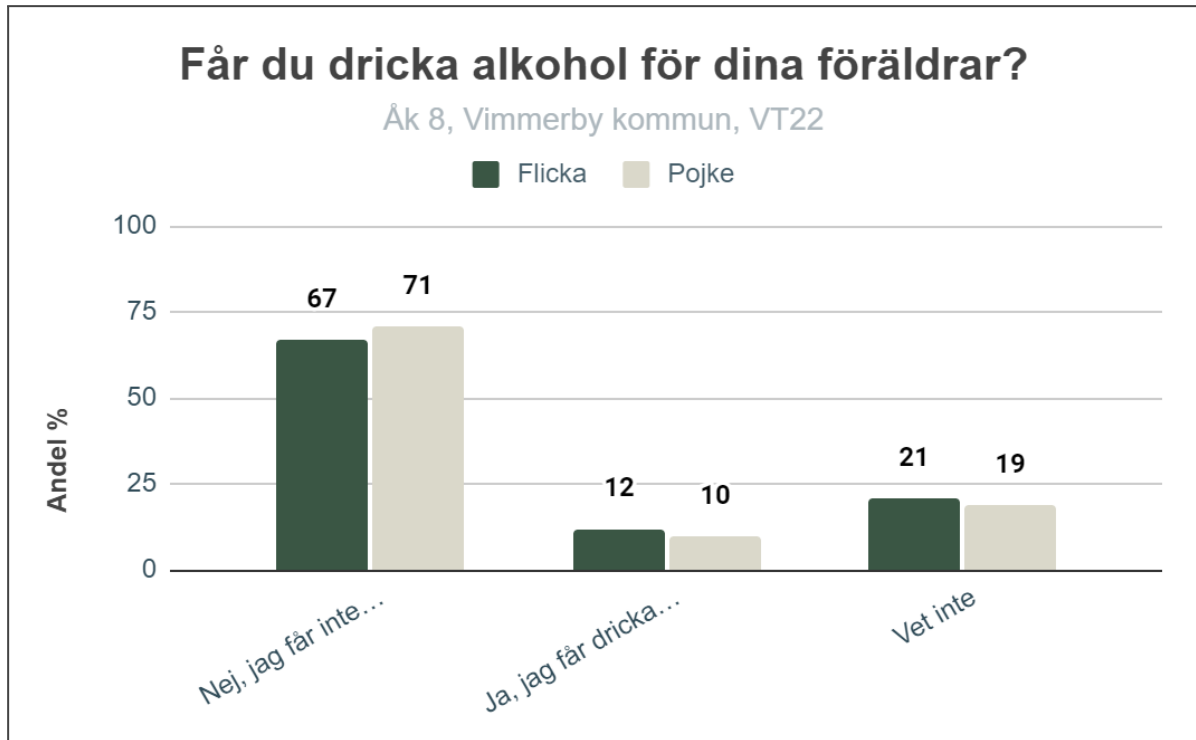
	Jag dricker inte alkohol	På privata fester	På restaurang, pub eller liknande	På disco eller liknande	På allmän plats	I hemmet	Annan plats*	Totalt
Antal	105	22	2	3	7	21	5	165

*Annan plats: Enstaka tillfällen så inte någon speciell plats, jag testade, men det är ju typ i smyg

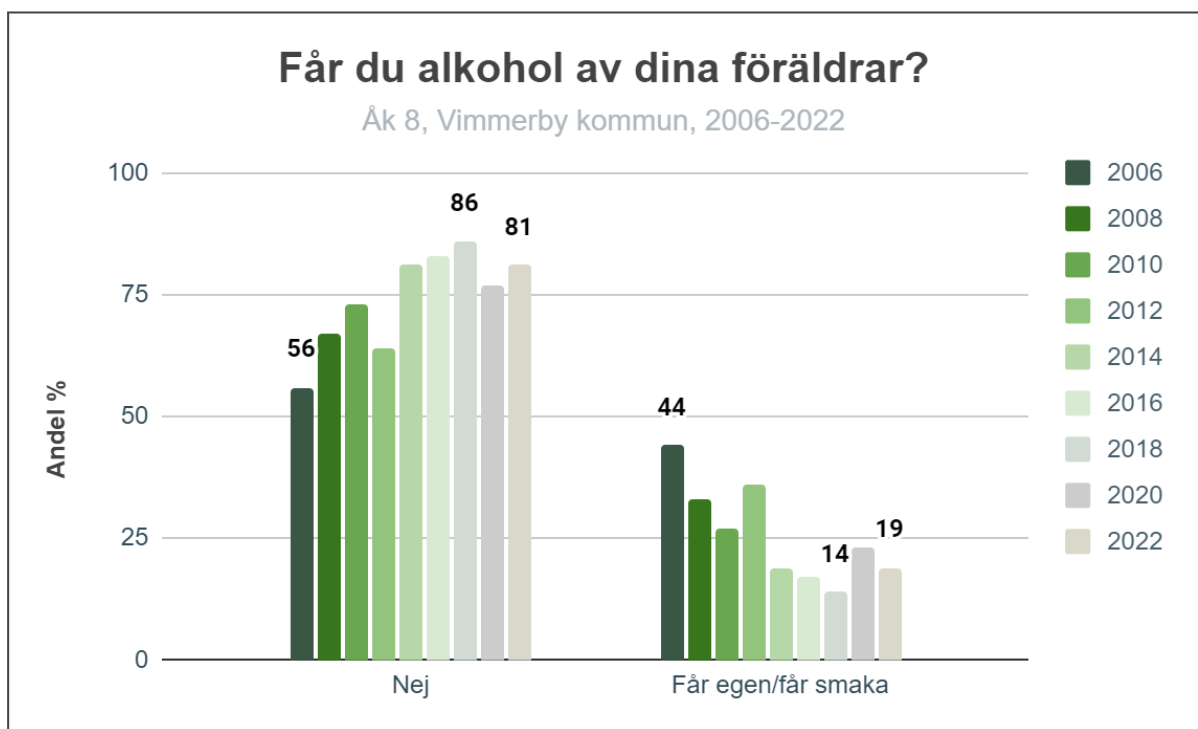
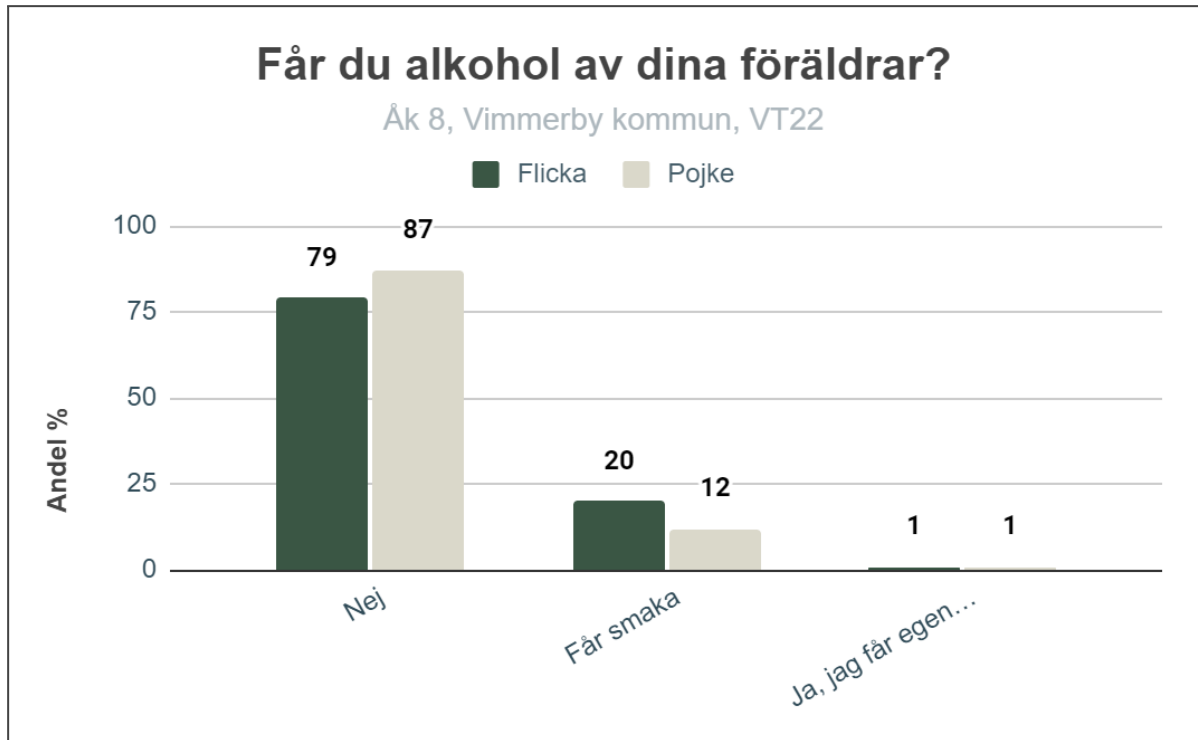
Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

	Får inte dricka	Får dricka	Vet inte	Bortfall	Totalt
Antal	94	16	29	1	140

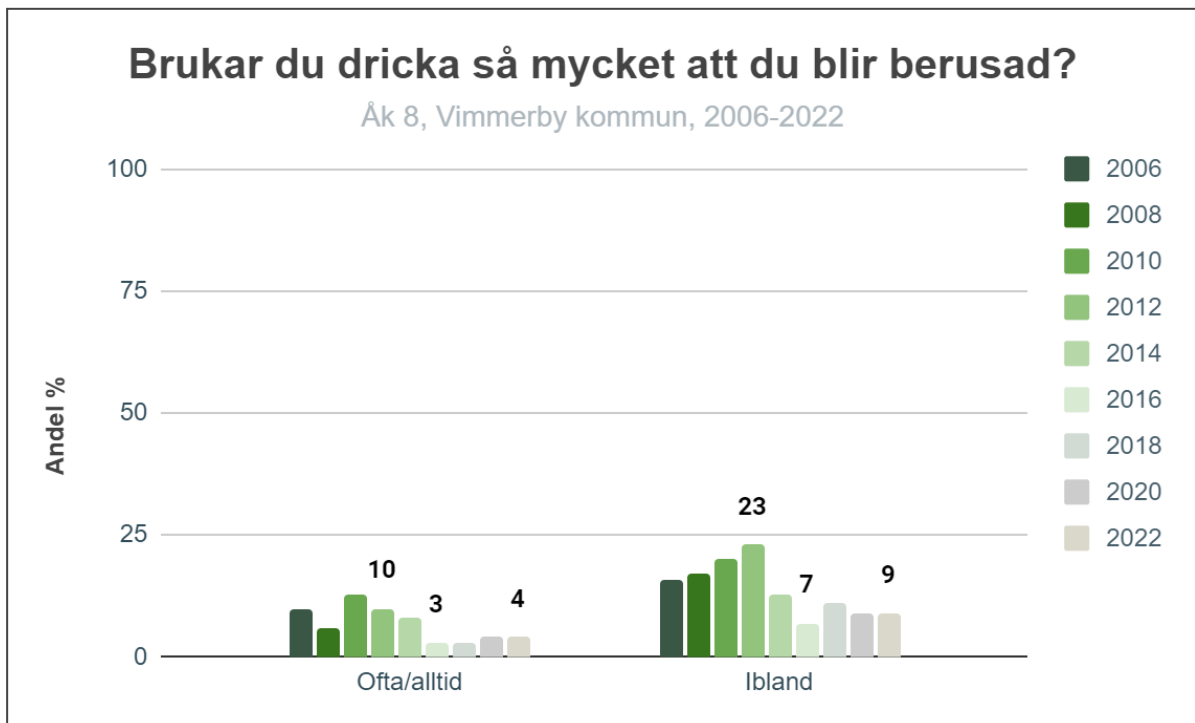
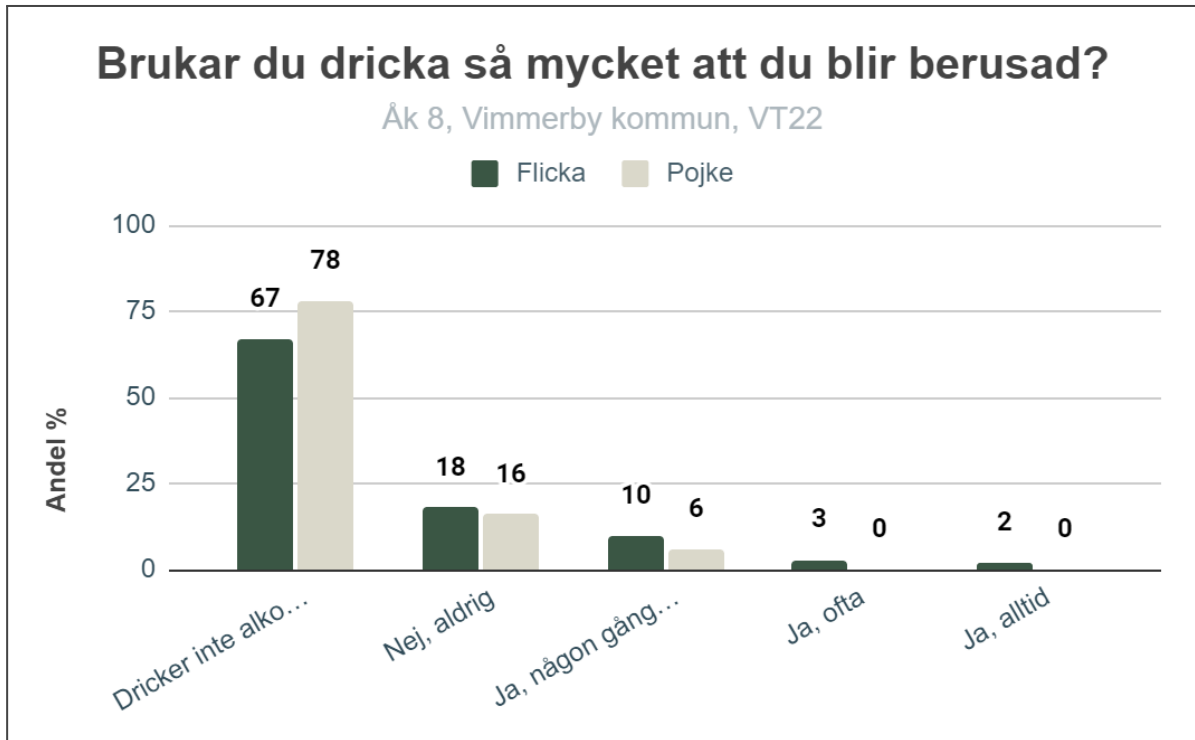
Får du alkohol av dina föräldrar?

	Nej	Ja, men jag får endast smaka	Ja, jag får egen alkohol	Bortfall	Totalt
Antal	114	23	3		140

Brukar du dricka så mycket alkohol att du blir berusad?

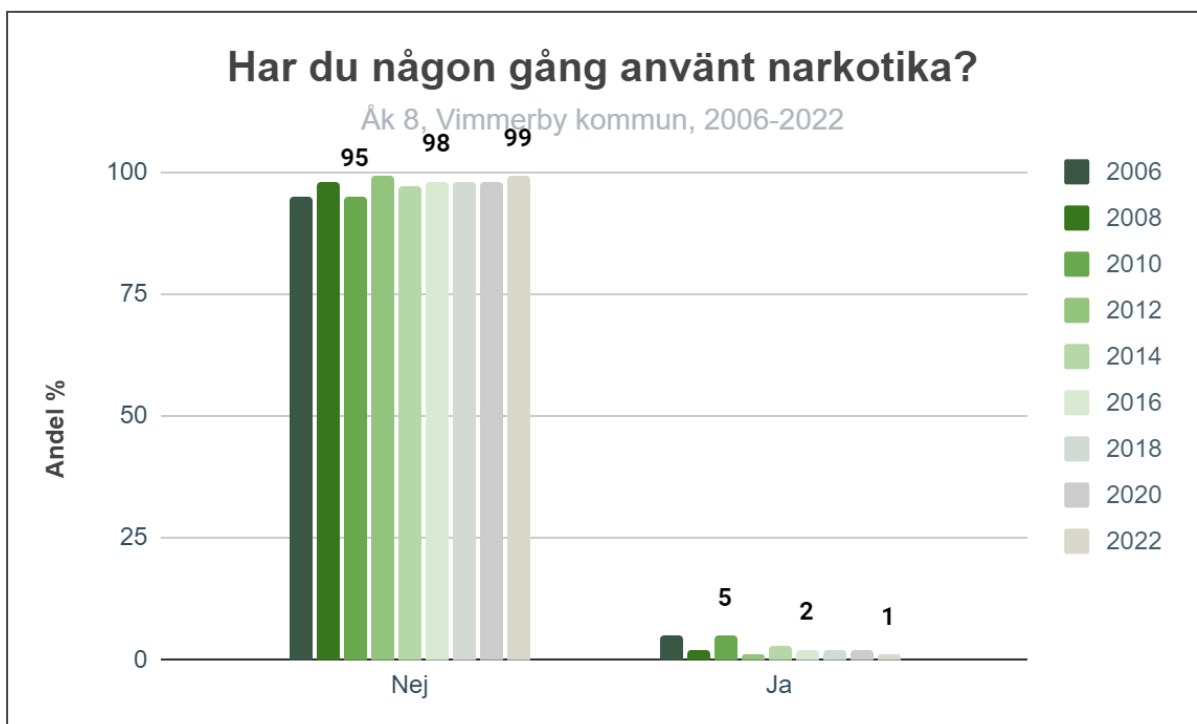
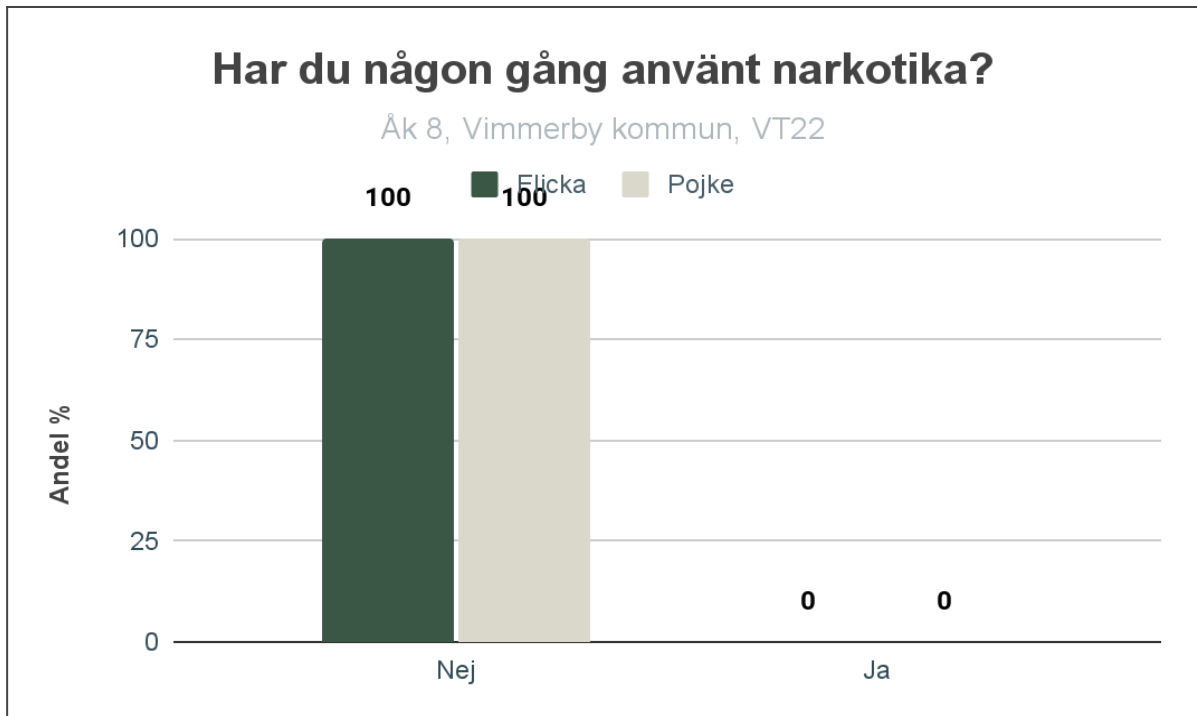
	Jag dricker inte alkohol	Nej, aldrig	Ja, någon gång i bland	Ja, ofta	Ja, alltid	Totalt
Antal	100	22	13	2	3	140

Del 3: Narkotika

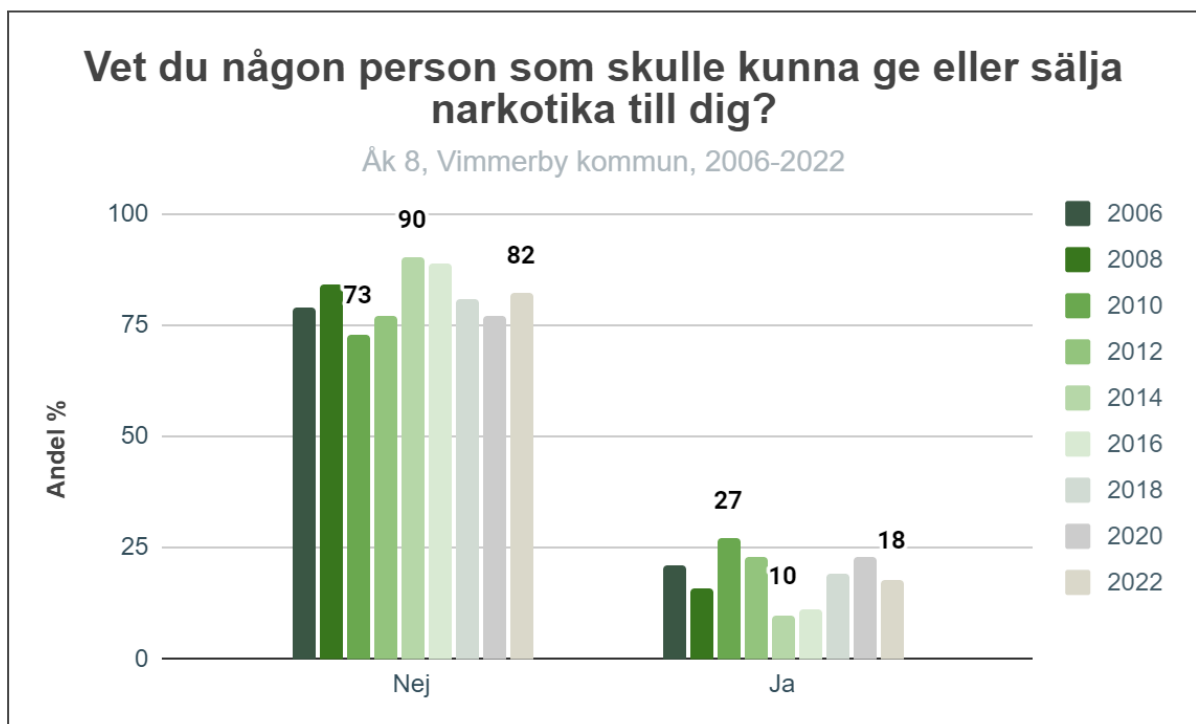
Har du någon gång använt narkotika?

	Nej	Ja	Totalt
Antal	138	2	140

Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?

	Nej	Ja, det vet jag säkert	Bortfall	Totalt
Antal	113	25	2	140

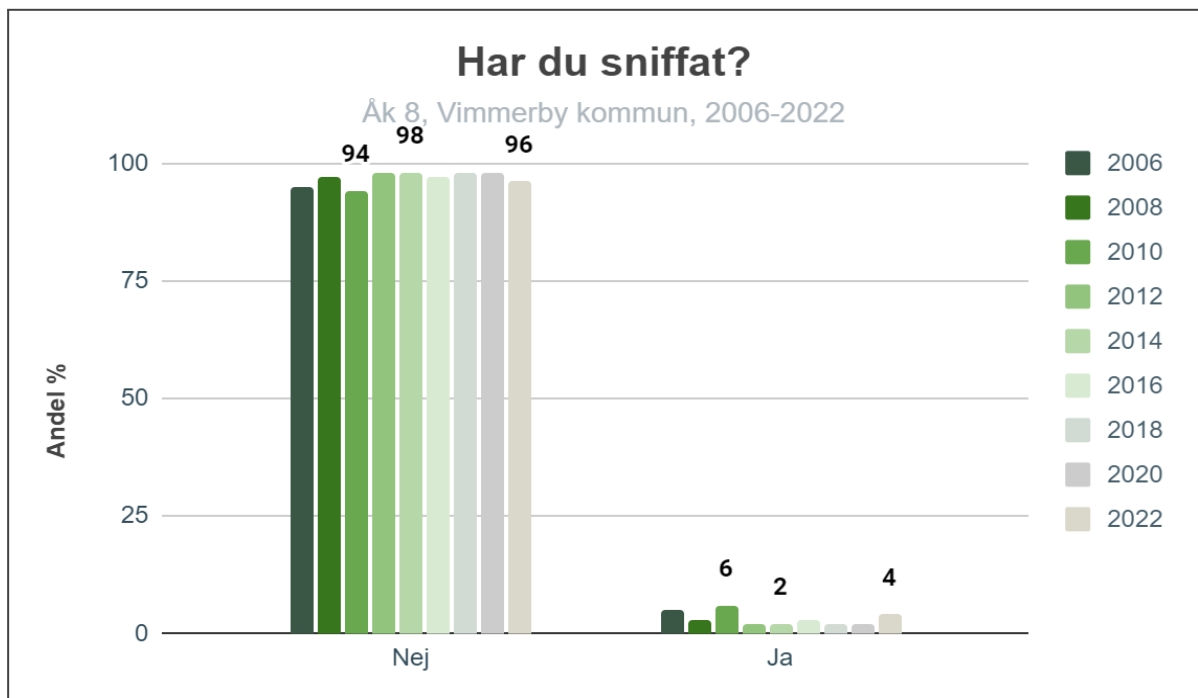
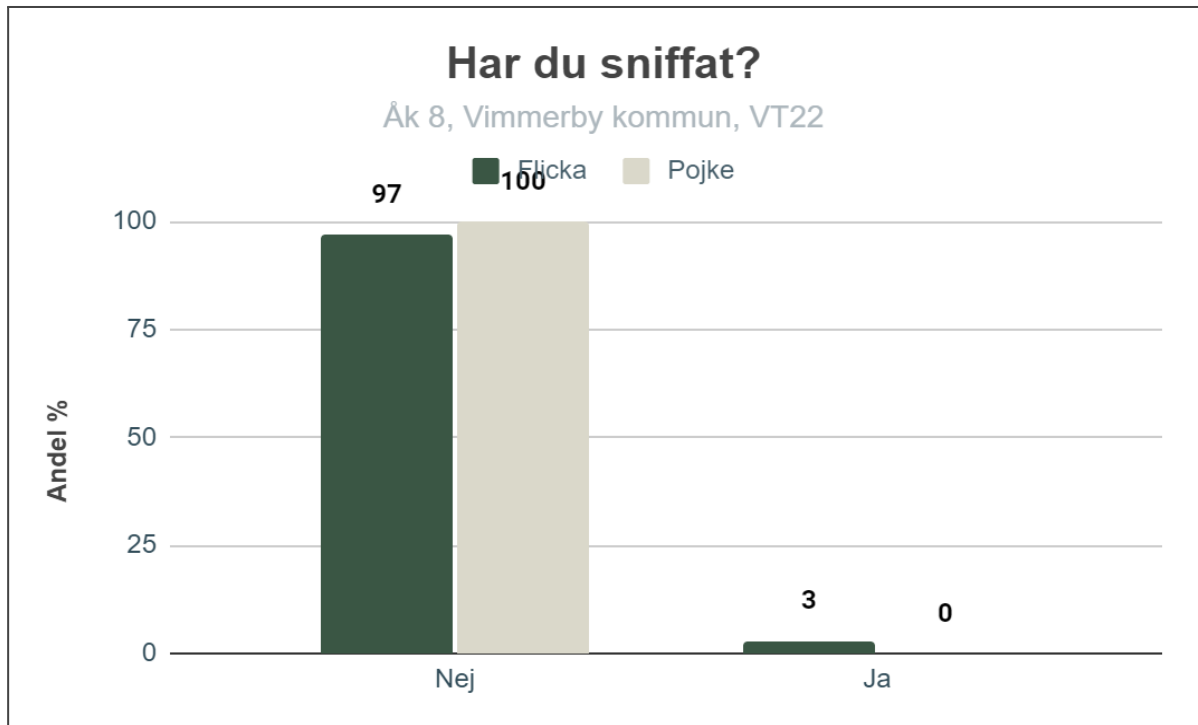

Del 4: Övrigt

Har du sniffat?

	Nej	Ja*	Totalt
Antal	135	5	140

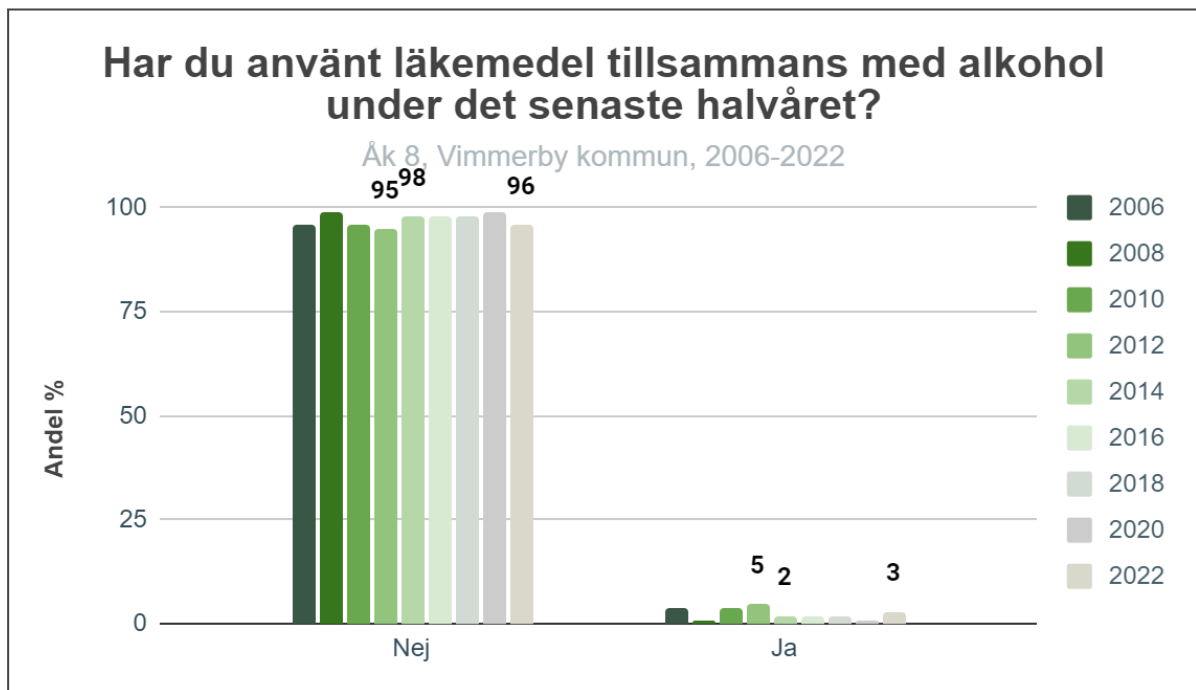
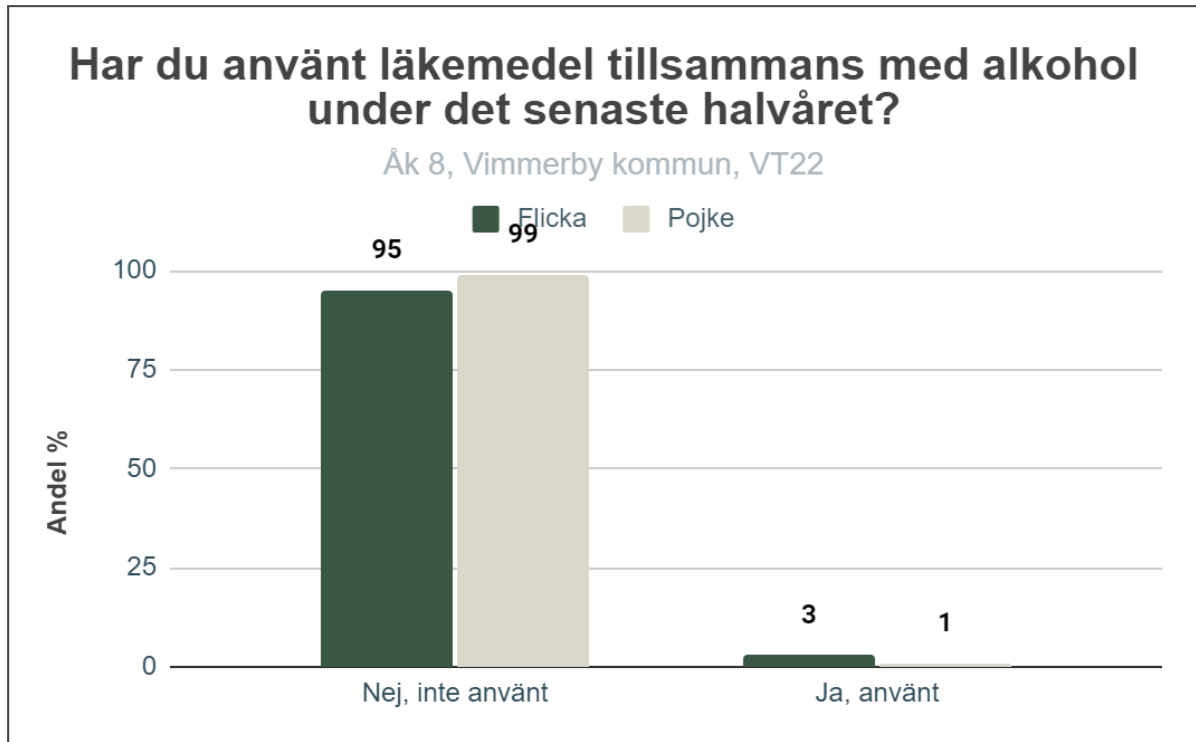
*Ja, vad: medicin

Har du använt läkemedel tillsammans med alkohol det senaste halvåret?

	Nej	Ja*	Bortfall	Totalt
Antal	134	5	1	140

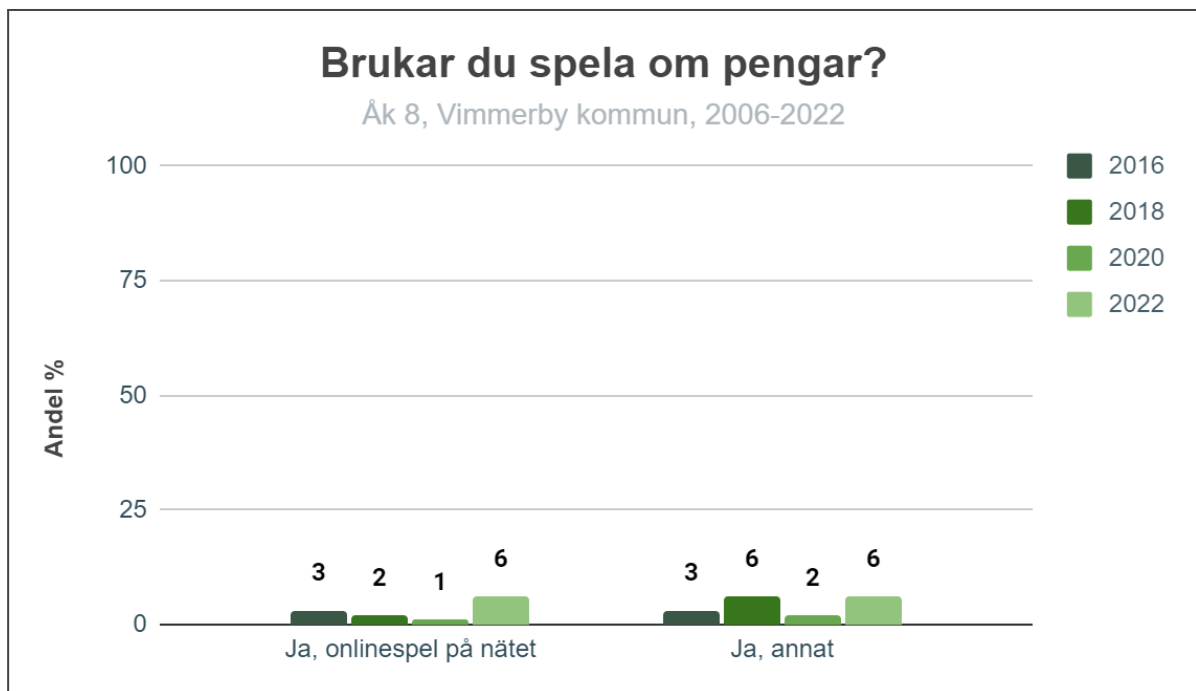
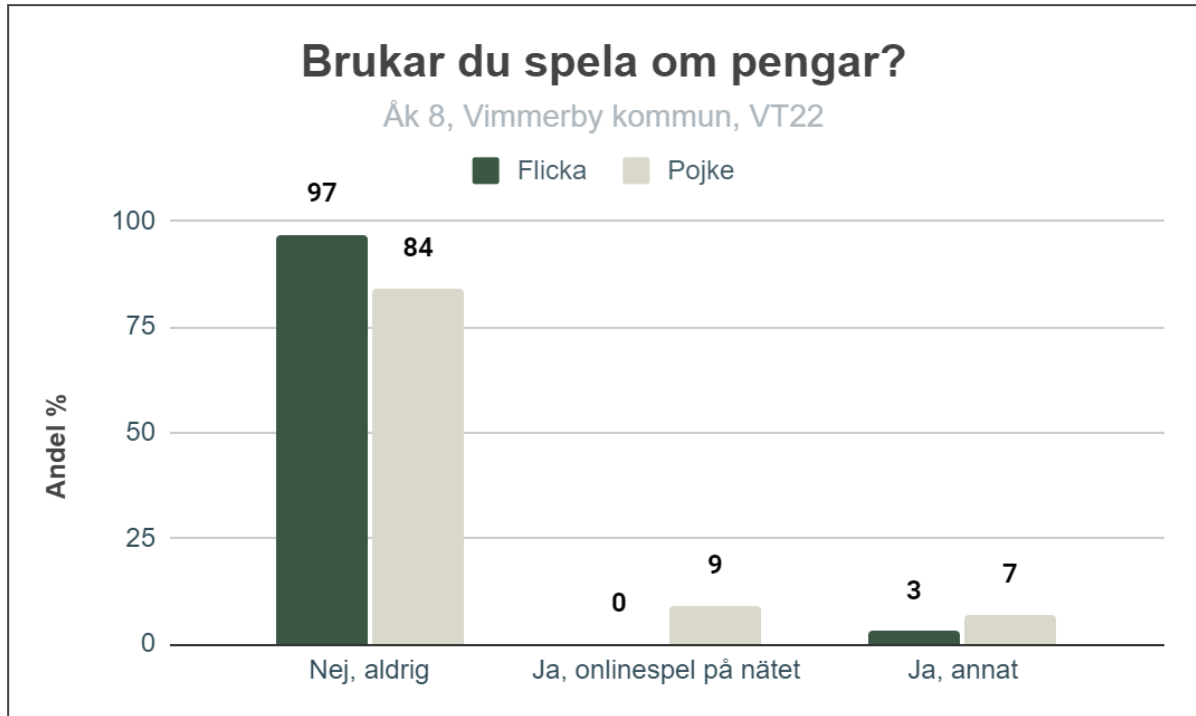
*Ja, vad: lite olika

Brukar du spela om pengar?

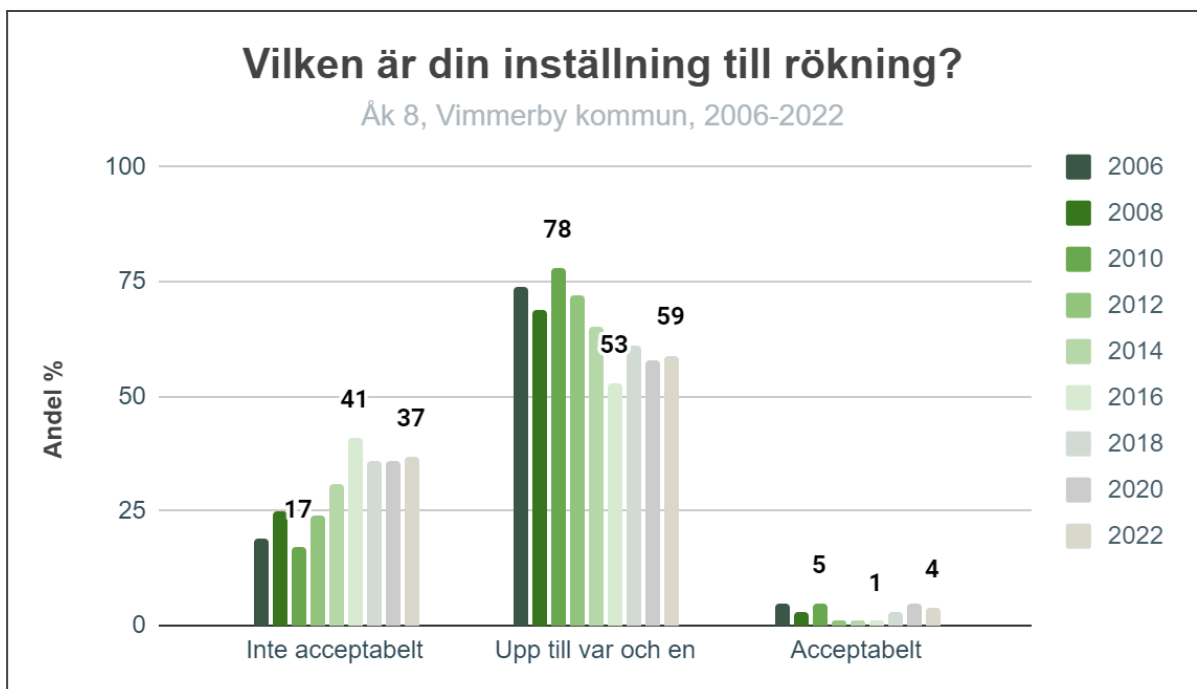
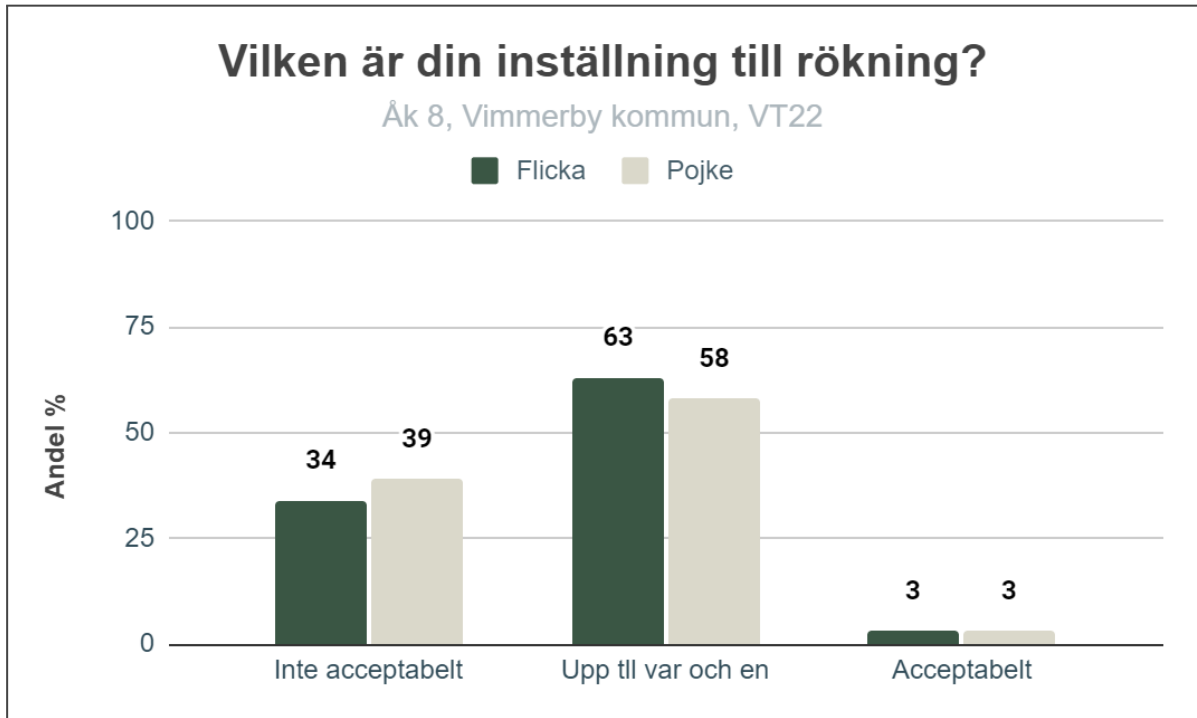
	Nej, aldrig	Ja, onlinespel på nätet	Ja, annat*	Totalt
Antal	123	8	9	140

*Annat: Casino, ett kortspel, fornite, jättesmå summor på kortspel med mina kompisar, körde kort om 7 kr i skolan med en vän

Vilken är din inställning till rökning?

	Inte acceptabelt	Upp till var och en	Acceptabelt	Totalt
Antal	52	82	6	140

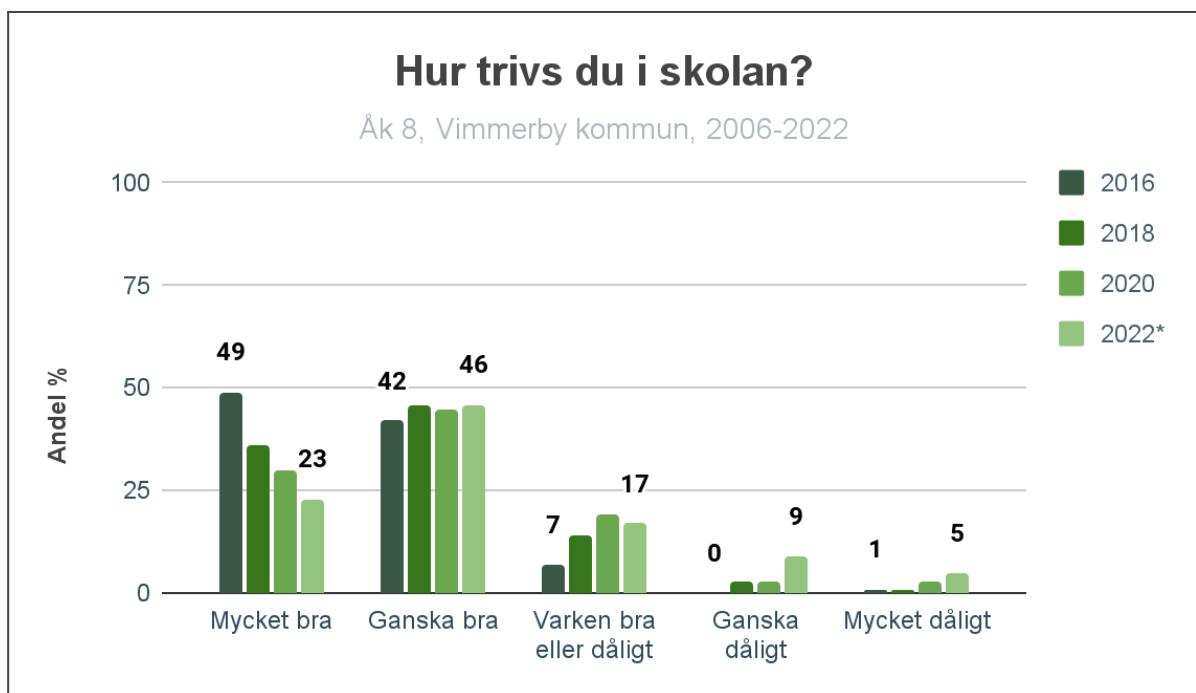
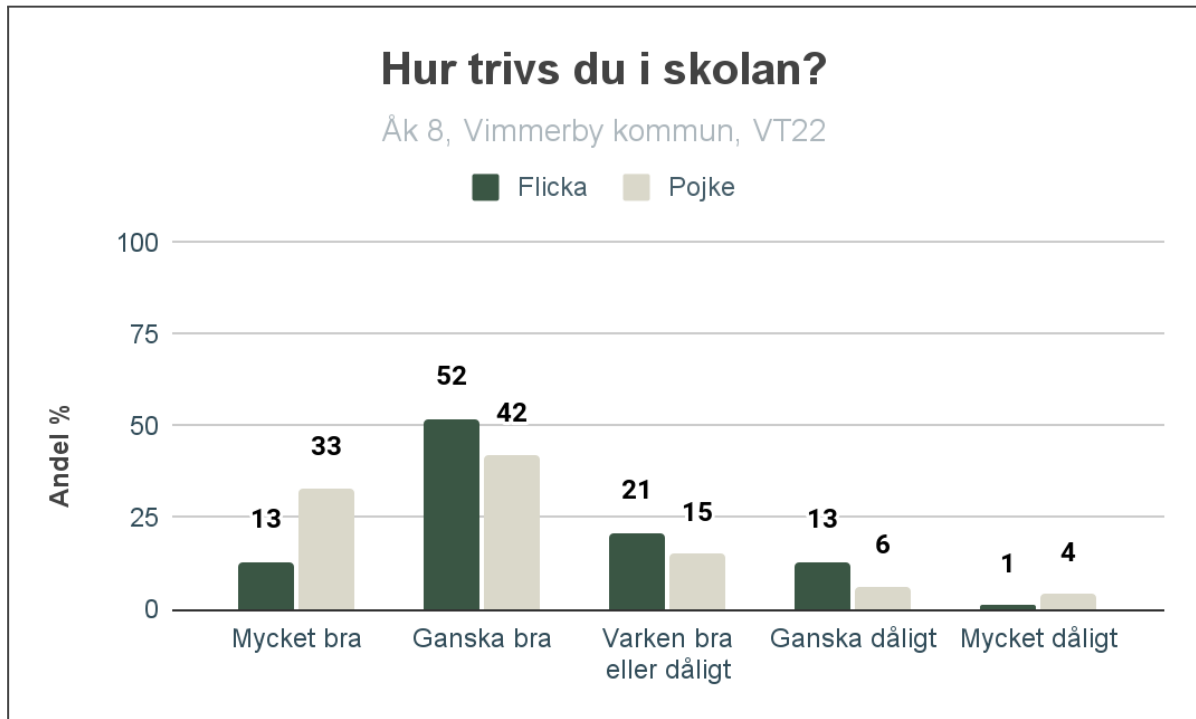

Hur trivs du i skolan?

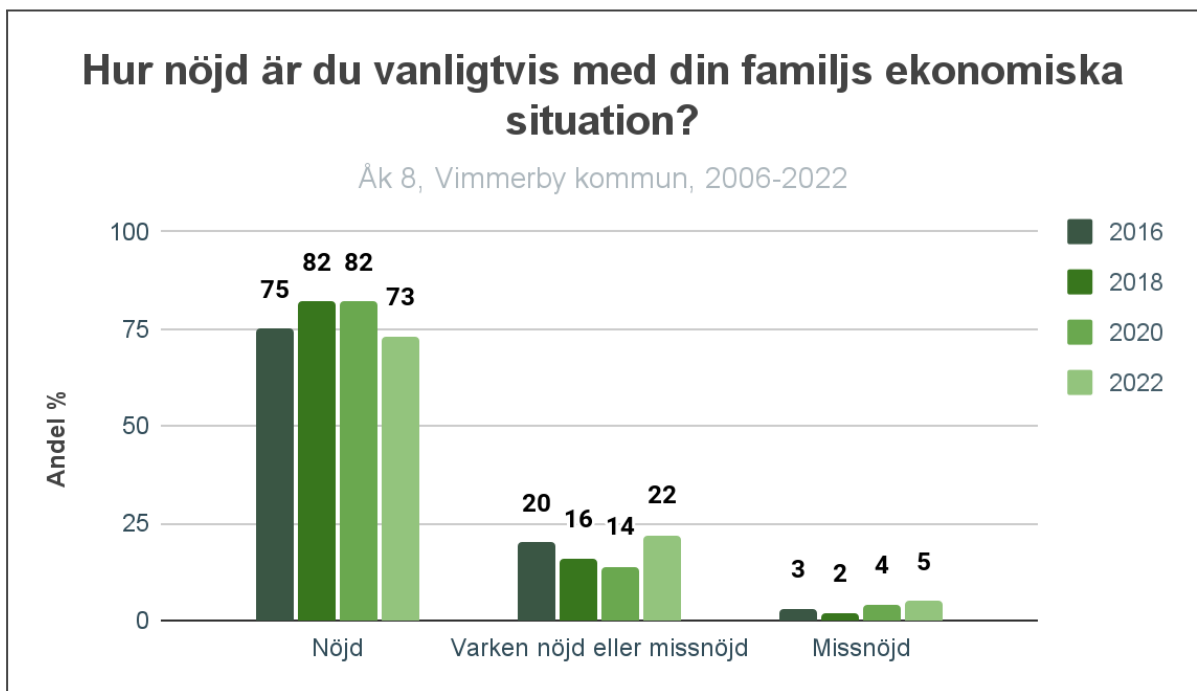
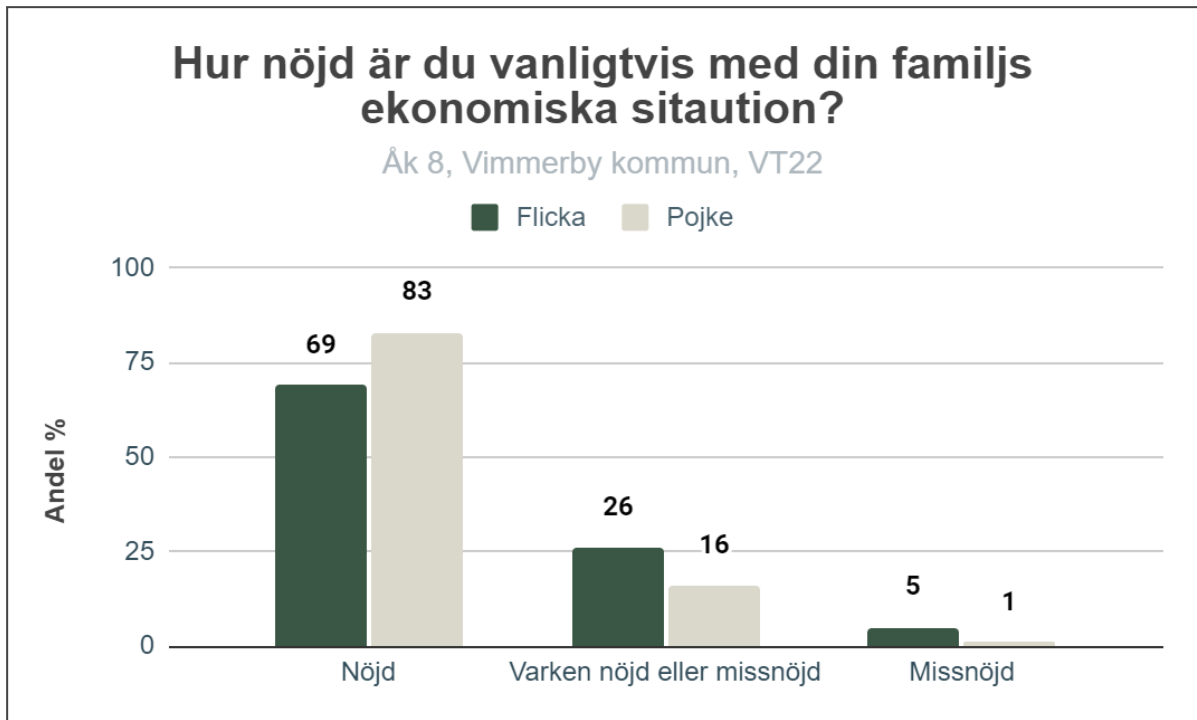
	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Totalt
Antal	35	69	25	14	7	

*På 2022 års undersökningen kunde deltagarna välja mer än ett alternativ på denna fråga. Tidigare år har de bara kunnat välja ett alternativ. Detta gör att siffrorna inte blir jämförbara.

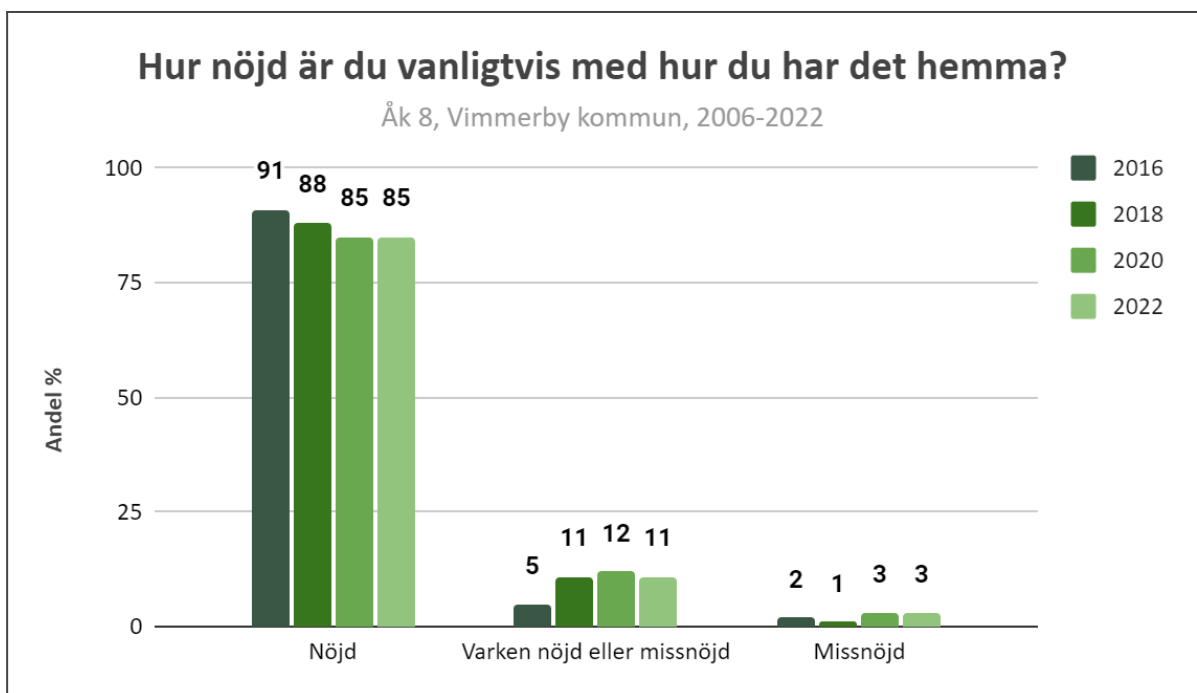
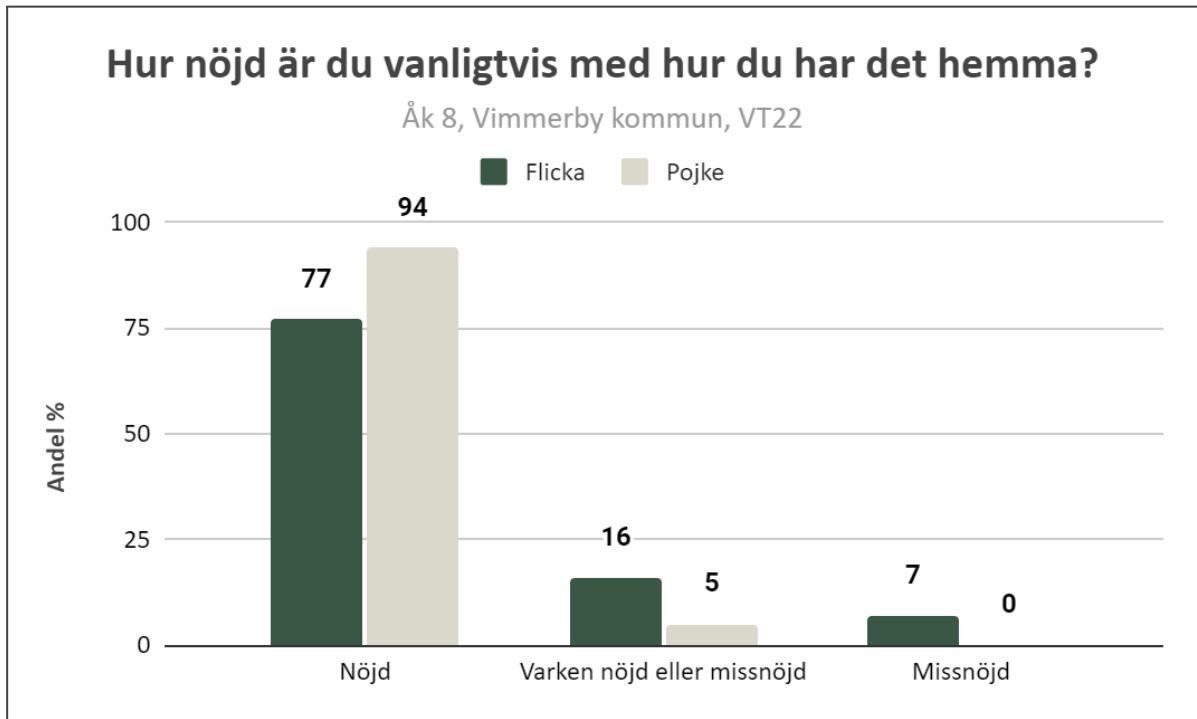
Hur nöjd är du vanligtvis med din familjs ekonomiska situation?

	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Totalt
Antal	102	31	7	140

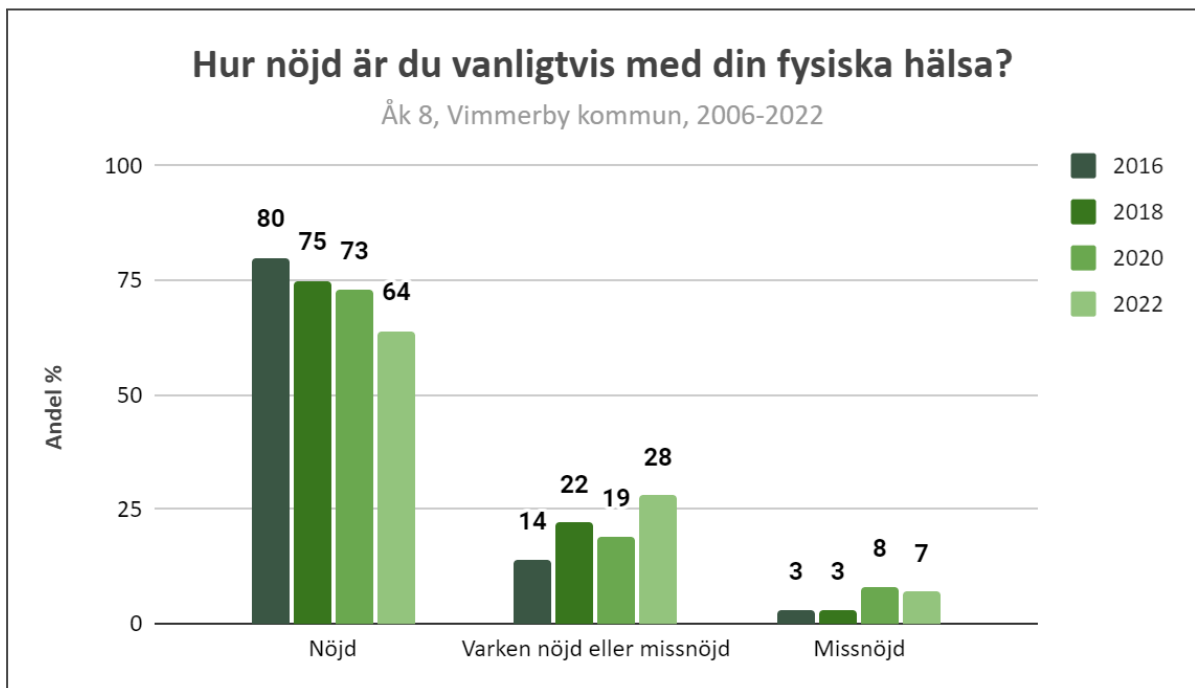
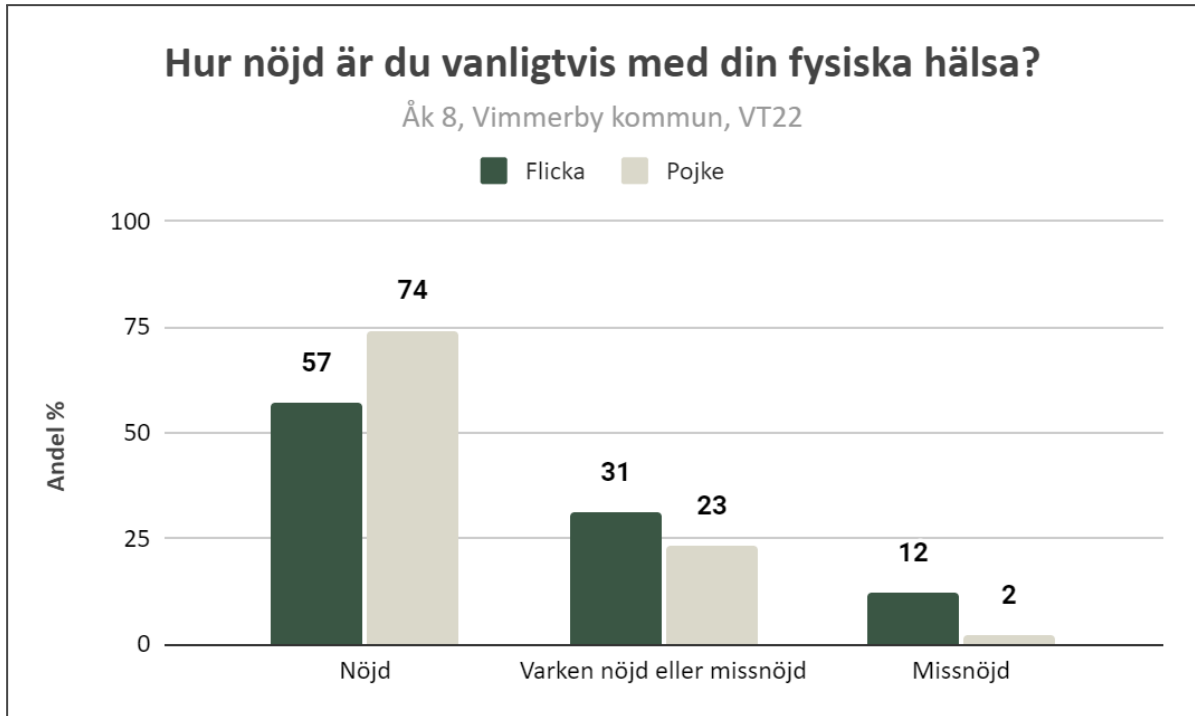
Hur nöjd är du vanligtvis med hur du har det hemma?

	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Bortfall	Totalt
Antal	119	16	4	1	140

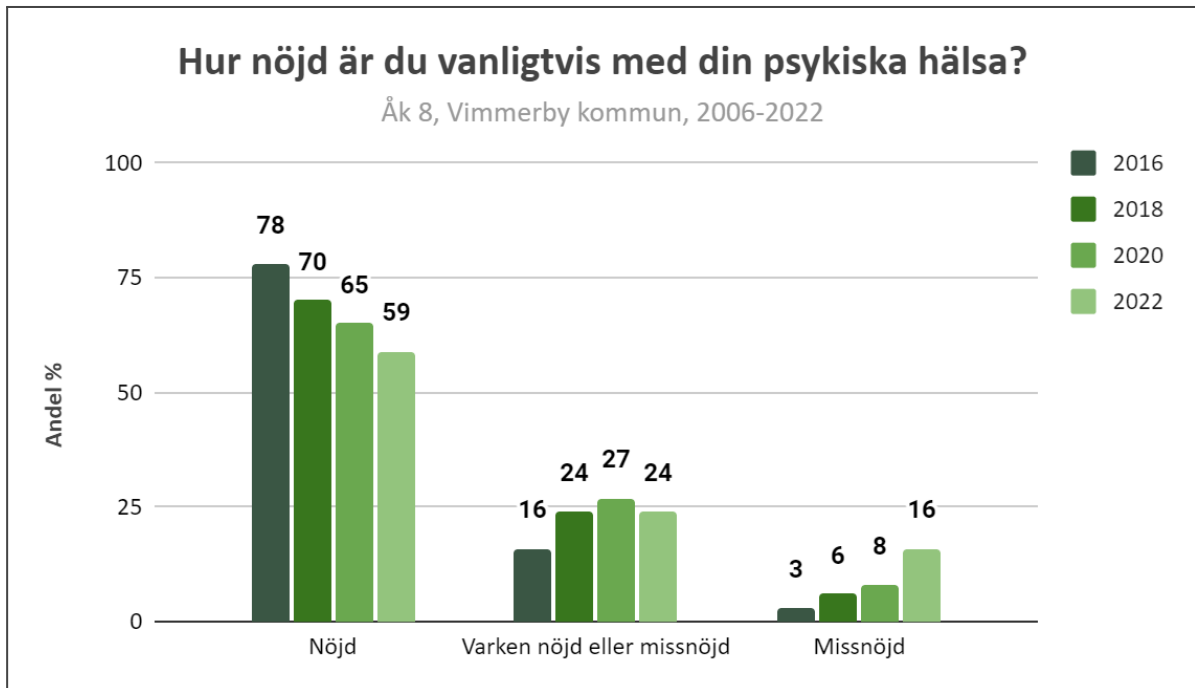
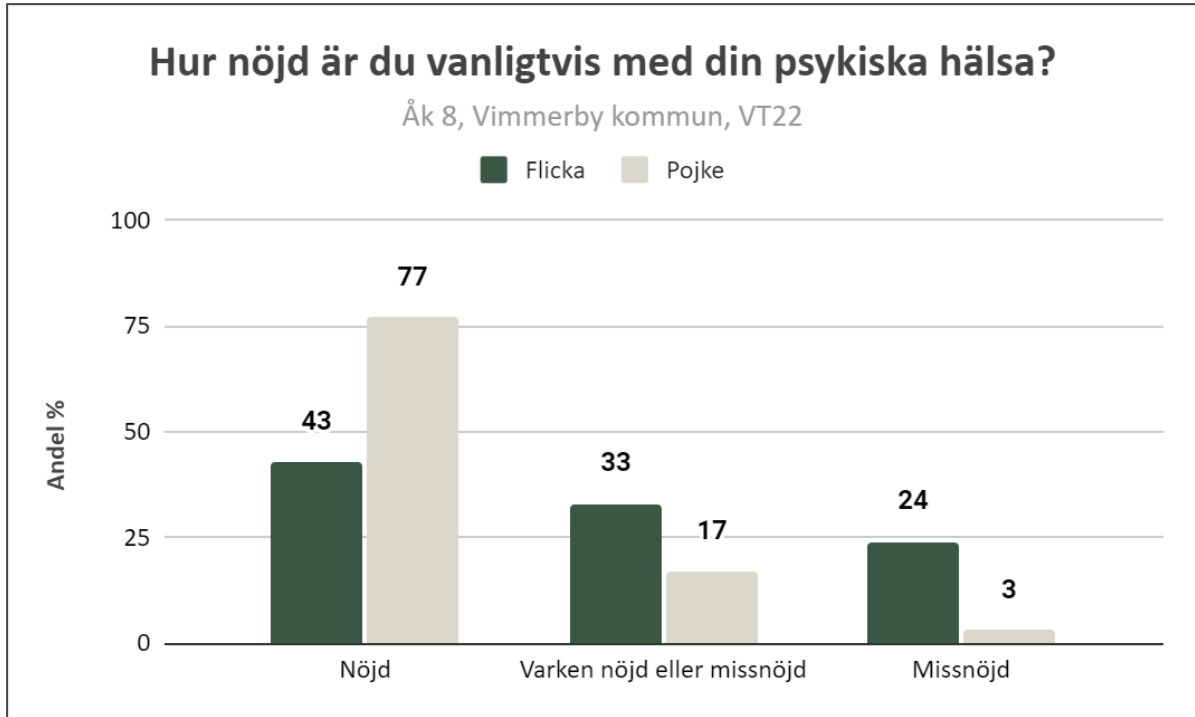
Hur nöjd är du vanligtvis med din fysiska hälsa?

	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Bortfall	Totalt
Antal	90	39	10	1	140

Hur nöjd är du vanligtvis med din psykiska hälsa?

	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Bortfall	Totalt
Antal	82	34	22	2	140

Sammanfattning

Generellt sett har vi bibehållit de låga nivåerna av användningen av alla droger. Många av dem tenderade dessutom ha sjunkit något sedan 2020. På sikt hade användandet av alla droger mer eller mindre sjunkit sedan 2006.

När det kommer till ett jämställdhetsperspektiv skillnaderna mellan tjejer och killar var det generellt fler tjejer än killar som använde de olika drogerna och de uppger också generellt ett sämre mående än killarna.

Del 1: Tobak/nikotin

Andelen som hade rökt hade inte förändrats något nämnvärt sedan 2018 och låg på 10-15 procent. Av de som inte fick röka för sina föräldrar var nivån samma som 2020 men har sjunkit från 90 procent 2018 till 84 procent 2022. Alternativet "vet inte" har ökat sedan 2018.

Att få tag på cigaretter genom en annan vuxen över 18 år var fortfarande det sättet som var det vanligaste. I fritexten för alternativet "Annat sätt" skrev flera "kompisar" eller andra som var under 18 år.

Andelen som hade rökt vattenpipa låg oförändrad på runt tio procent och innehållet har varit varierat mellan med eller utan nikotin eller okänt. Cirka 20 procent visste inte om de fick röka vattenpipa för sina föräldrar eller inte.

Det var ingen förändring av användning av e-cigarett/vejp mellan 2020 och 2022 men en svag uppåtgående trend syntes sedan 2014. Att röka e-cigarett/vejp med eller utan nikotin eller okänt innehåll var lika vanligt.

Snusningen har sjunkit något sedan 2020 och andelen föräldrar som inte tillåtit sitt barn att snusa har sjunkit med tio procentenheter sedan 2018. Precis som för cigaretter fick åttorna oftast tag på snus från någon över 18 år eller någon kompis.

Del 2: Alkohol

Andelen som druckit alkohol det senaste året låg på den nästa lägsta nivån som uppmätts sedan 2006 och har sjunkit med mer än hälften sedan 2010. De flesta som drack, drack färre än en gång i månaden, vilket var samma nivå sedan 2018. Det som dricks mest är starkcider, alkoholisk och sprit. De flesta fick tag på alkohol via kompisar och/eller via föräldrar. Privata fester och hemmet var de platser som, likt tidigare år, var vanligast att dricka alkohol på.

En nedåtgående trend kunde ses bland de som inte får dricka alkohol för sina föräldrar och andelen som fick eller inte visste om de fick dricka alkohol för sina föräldrar har ökat med cirka fem procent sedan 2020. Andelen som inte fick alkohol av sina föräldrar har ökat något sedan 2020.

Del 3: Narkotika

Narkotikanvändningen låg på en stabilt låg nivå sedan tidigare år och något färre än 2020, kände till någon person som kunde ge eller sälja narkotika till dem.

Del 4: Övrigt

Sniffning och användning av läkemedel tillsammans med alkohol låg fortsatt kvar på låga nivåer, några enstaka procent. Spel om pengar har fått några procents ökning, men ligger fortfarande under femton procent.

Åttonnas inställning till rökning, alkoholberusning och narkotikaanvändning ligger på samma nivå som 2020. Andelen som tycker att alkoholberusning är oacceptabelt har sjunkit något medan de som tycker att det upp till var och en har ökat något.

När det kommer till de övriga frågorna kan vi generellt se en svagt nedåtgående trend vad gäller ungas mående. Den nedåtstigande trenden syns på trivsel i skolan, hur man har det hemma och hur nöjd man är med sin fysiska och psykiska hälsa. Varken nöjd eller missnöjd har ökat på de flesta av dessa frågor men för psykisk hälsa syns även en ökning av missnöjdhet. Skillnaden mellan killar och tjejer är mer eller mindre markant i dessa frågor och det är tjejerna som generellt har det något sämre än killarna.